UCHWAŁA NR 271/XXXV/2021
RADY MIEJSKIEJ W PRASZCE

z dnia 25 listopada 2021 r.

w sprawie uchwalenia Miejsko – Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień w Praszce na 2022 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2021 r., poz. 1372 ze zm.), art. 4^1 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.) Rada Miejska w Praszce, uchwala co następuje:

§ 1.

1. Uchwala się Miejsko Gminny Program Profilaktyki Uzależnień w Praszce na rok 2022, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

2. Miejsko Gminny Program Profilaktyki Uzależnień stanowi część strategii i integracji polityki społecznej.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Praszki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady

Bogusław Łazik

Załącznik 1
do uchwały nr 271/XXXV/2021
Rady Miejskiej w Praszce
z dnia 25.11.2021

MIEJSKO - GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W PRASZCE na 2022 rok.

Opracowany na podstawie, art. 4^1 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tekst jednolity (Dz. U. z 2021 poz. 1119 z późn. zm.)

oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii tekst jednolity (Dz. U. z 2020 poz. 2050 z późn. zm.)

Spis Treści:

1/ Wytyczne do programu……...3

2/ Definicje i skróty……..…4

3/ Wprowadzenie i historia…….....8

4/ Dane liczbowe o gminie…….15

5/ Informacje ogólnopolskie i gminne…….16

6/ Diagnoza stanu istniejącego.....19

- **Sprzedaż napojów alkoholowych.....21**
- **Naruszanie prawa.....21**
- **Pomoc Społeczna.....22**
- **Lecznictwo odwykowe.....23**
- **Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży.....24**
- **Działalność Komisji ds. RPA.....25**
- **Działalność Klubu i organizacji samopomocowych.....27**
- **Narkotyki a młodzież……29**

7/ Cele i zadania programu na 2022 rok.....32

- **Zadanie 1.....33**
- **Zadanie 2.....34**
- **Zadanie 3.....34**
- **Zadanie 4.....36**
- **Zadanie 5.....37**
- **Zadanie 6.....37**
- **Zadanie 7.....37**

8/ Sposoby realizacji programu……39

9/ Dane liczbowe / tabele /.....41

10/ Gdzie uzyskać pomoc.....43

11/ Plan dyżurów.....47

12/ Liczba punktów sprzedaży.....48

13/ Harmonogram wydatków na 2022 rok.....50 - 55

14/ Realizacja programu w 2021 roku …….....55

Wytyczne do opracowania programu

W dniu 8 kwietnia 2021. w Dzienniku Ustaw z 2021 roku pod pozycja 642 zostało ogłoszone rozporządzanie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.

Jest to podstawowy dokument polityki zdrowia publicznego, który został wydany na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym. Wyznacza on cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia społeczeństwa.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Lata 2020 - 2021 zostały zdominowany przez stan epidemii COVID-19, co skutkowało wprowadzeniem Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W związku z koniecznością realizacji obowiązku zachowania dystansu społecznego i związanymi z tym obostrzeniami, zmianie uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w tym miejsc pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin. Sądy, Prokuratury oraz Biegli Sądowi rozpatrujący sprawy uzależnień oraz placówki lecznictwa odwykowego pracowały w reżimie sanitarnym.

Musimy jednak pamiętać, że gminy mają obowiązek realizacji zadań wynikających z Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, które określone są w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Stan epidemii i wprowadzone w związku z tym szczególne regulacje nie zwalniają z obowiązku realizacji zadań własnych samorządów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ten stan epidemiczny sprawiał, że wiele osób pracowało zdalnie a część było na przestojach wynikających z obostrzeń ustawowych. Nie wiem na dzień dzisiejszy jak będzie wyglądał rok 2022 ale przekazywane nie tylko medialne informacje ale też głosy specjalistów nie napawają optymizmem choć są to tylko prognozy.

Definicje i skróty

Definicje:

	Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym**,** w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym, itd. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub papierosowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.
	Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub/ i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej

	grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest wiec z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.
	<u>Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych.</u> Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10. Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które przejawiają wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, a także interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem alkoholu).

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym okresie czasu) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony. Robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie ryzykowne w następujący sposób: picie ryzykowne to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości 20-40g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i 40-60g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu czystego alkoholu w tygodniu przez kobiety zawierającym się w przedziale 140-209g, a w przypadku mężczyzn - 280-349g.

Szkodliwe picie alkoholu opisywane jest jako wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu. Aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy. Robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie szkodliwe w następujący sposób: picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i ponad 60g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350g i więcej w tygodniu przez mężczyzn. Jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

Wczesne rozpoznanie i krótka interwencja - krótkie interwencje podejmowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

Leczenie uzależnienia to działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu. Przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia od alkoholu, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych.

Uzależnienie. Zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zrachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne). Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien okres czasu w ciągu ostatniego roku (picia):

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy").
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem, (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zmierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia).
3. Fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczane lub przerywane (drżenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunki, bezsenność, rozszerzenie źrenic, wysuszenie śluzówek, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki, padaczka poalkoholowa, omamy wzrokowe lub słuchowe, majaczenie drżenie) albo używanie alkoholu lub pokrewnie działającej substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienia się od nich lub uniknięcia ich.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu (ta sama dawka alkoholu nie przynosi oczekiwanego efektu) potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.

5. Z powodu picia alkoholu - narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia (picie alkoholu, mimo, że charakter i rozmiary szkód są osobie pijącej znane lub można oczekiwać, że są znane).

Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu) to działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów" leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.

Użyte skróty

UE – Unia Europejska
RE – Rada Europy
PKB – Produkt Krajowy Brutto
PARPA - Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
KBdsPN – Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
KPRM – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
GKRPA – gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii,
NIK – Najwyższa Izba Kontroli,
KPP – Komenda Powiatowa Policji
KP – Komisariat Policji,
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej,
MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
MSiT – Ministerstwo Sportu i Turystyki,
MZ – Ministerstwo Zdrowia,
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia,
NGO – organizacja pozarządowa – stowarzyszenie,
NPZ – Narodowy Program Zdrowia
RIO – Regionalna Izba Obrachunkowa,
WOTUW – Wojewódzki Oddział Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia,
PUAiW – Przychodnia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia,
NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
ZLO – Zakład Lecznictwa Odwykowego,
OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej,
SP – Szkoła Podstawowa,
SPG – Szkoły Ponadgimnazjalne,
UoOZ – Ustawa o ochronie zdrowia,

WPROWADZENIE i HISTORIA

Każdego dnia słyszymy o kryzysie ekonomicznym, którego konsekwencje odczuwają całe społeczeństwa. Rzadko mówi się jednak, że aktualne problemy wynikają z głębokiego kryzysu moralnego. Człowiek staje się więźniem cywilizacyjnej chciwości i rywalizacji, a narastający w nim stres sprawia, że ucieka w świat konsumpcji, rozrywki i przyjemności. Coraz więcej osób jest uzależnionych od narkotyków, leków antydepresyjnych, hazardu, gier komputerowych czy Internetu nie mówiąc o alkoholu. Mówi się dziś wręcz o „epoce uzależnień" oraz o „nałogowej osobowości naszych czasów"

Historia Ustaw dotyczących problematyki alkoholowej

Ustawy regulujące problemy alkoholowe w Polsce:

1. Pierwsza ustawa zawierająca przepisy dotyczące położenia tamy opilstwu pochodzi z 19 lipca 1877 roku i była opublikowana Dz. U CKAW Nr 67) podobne przepisy wprowadzono w Kodeksie Karnym Rosji z 1903 roku oraz kodeksie karnym Prus.
2. Przepisy te nowelizowała ustawa o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych z dnia 23 kwietnia 1920 roku (Dz.U. R.P. Nr 37 poz.210)
3. Pierwsza już typowo Polska pochodzi z 1931 roku (Dz. U. z 1931 roku Nr 51 poz. 423 i nosiła nazwę ustawy ograniczeniu w sprzedaż, podawaniu i spożywaniu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa) nowelizowana w 1934 roku (Dz.U. Nr 96 poz. 863 i Nr 110 poz. 976). Ta ustawa wprowadziła dała prawo powoływania organów samorządowych jak i organizacji społecznych mających na celu walkę z alkoholizmem. Do tych organizacji wchodziły też zrzeszenia oświatowe i spółdzielcze.
4. Ta ustawa obowiązywała do 1956 roku kiedy o weszła w życie ustawa z dnia 27 kwietnia 1956 roku o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. z 1956 roku Nr 12 poz.62)
5. Od 10 grudnia 1959 roku obowiązywała nowa ustawa o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. z 1959 roku Nr 69 poz. 434) nowelizowana w 1969 i 1971 roku. W takim stanie obowiązywała do 1983 roku.

Obecnie funkcjonująca ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi została uchwalona w dniu 12 listopada 1982 roku i ogłoszona w Dz. U. z 1982 roku Nr 35 poz. 230.

Ta ustawa była wielokrotnie nowelizowana a pierwsze gruntowne zmiany nastąpiły w 1996 roku i weszły w życie od 1 stycznia 1997 roku. Ustawa po nowelizacji ustanawiała, że prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Wtedy też Rady Gmin miały obowiązek powoływania Gminnych Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Tak było do 2000 roku kiedy obowiązek powoływania komisji przeszedł w kompetencje Zarządów Miast i Gmin. Od 2002 roku Gminne Komisje ds. RPA powołują Prezydenci, Burmistrzowie i Wójtowie. Teksty jednolite po zmianach były ogłaszane w 1996, 2002 i 2007 i 2012 roku. W 2015 roku (Dz.U. z 2016 roku poz. 487). (Dz. U. 2018 poz. 2137 z późn. zmianami) (Dz.U.2019 poz. 2277) (2021 poz. 1119).

W Polsce tradycje trzeźwościowe sięgają połowy XIX wieku kiedy to powstało Towarzystwo Wstrzemięźliwości i Bractwo Trzeźwości. Te organizacje przetrwały przez okres II RP i pierwsze lata po II Wojnie Światowej. Pierwsze wzmianki na temat ruchu AA pojawiły się w 1957 roku w Poznaniu, jednak ze względu na odwoływanie się do Boga w 12 tradycjach AA cenzura nie dopuściła tego do publikacji. Oficjalnie pierwsze grupy AA powstały w Polsce pod koniec lat 60 i było to też w Poznaniu. Obecnie na terenie kraju funkcjonuje ponad 1700 grup AA, z których część w tym roku obchodziła swoje LX lecie. Jest 430 grup Al-anon i 80 DDA. Osoby zdrowiejące w oparciu o program 12 kroków AA, Al-anon czy DDA stanowią ogromne wsparcie dla lecznictwa odwykowego, bowiem coraz częściej podejmują w nim pracę w charakterze terapeutów.

My na terenie Praszki też nie mamy się czego wstydzić – pierwsze wzmianki o ruchu trzeźwościowym możemy znaleźć w Monografii Praszki na str. 317 gdzie znajduje się informacja o powstaniu w 1913 roku Towarzystwa Wstrzemięźliwości od Alkoholu „Przyszłość" zorganizowanego przez księdza Bolesława Wróblewskiego, do którego zapisało się 98 kobiet i zaledwie kilku mężczyzn. To Towarzystwo otworzyło nawet sklep z artykułami cukierniczymi oraz galanterią. Sklep nosił nazwę „Nasz Sklep". Niestety nie udało się znaleźć informacji na temat ruchów trzeźwościowych w Praszce dotyczących okresu II Rzeczpospolitej oraz okresu powojennego dlatego zostanie przytoczonych kilka dat z ostatniego dwudziestolecia:
1996 rok – w Praszce na terenie Parafii WNMP powstaje grupa samopomocowa Alateen,
1996 rok – w Praszce powstaje pierwszy w województwie częstochowskim i jeden z pierwszych w kraju Punkt Konsultacyjny dla osób z Problemem Alkoholowym,
1998 rok w Praszce powstaje grupa AA,
1999 rok w Praszce powstaje pierwszy na terenie powiatu oleskiego Klub Abstynenta z siedzibą przy ul. Warszawskiej 37,
2000 rok członkowie Młodzieżowej Rady Miasta oraz członkowie Klubu Abstynenta uruchamiają program „Pomocna Dłoń", który daje początki Świetlicy Terapeutycznej,
2001 rok w Praszce zostaje uruchomiona Filia Poradni Uzależnień z Olesna, oraz powstaje grupa Al.-anon,
2002 rok – przeniesienie Klubu Abstynenta do nowych pomieszczeń przy Placu Grunwaldzkim 9 oraz uruchomienie Świetlicy funkcjonującej przez trzy dni w tygodniu,
2003 rok – powstaje grupa DDA,
2003 rok – Postanowieniem Dyrektora PARPA Gmina Praszka zostaje uznana jako wiodąca w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2004 rok – Świetlica pracuje przez pięć dni w tygodniu pod opieką zatrudnionego tam instruktora,
2006 rok – Świetlica wzbogaca się w MCE otrzymane jako nagroda w Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł, oraz zostaje zarejestrowane Stowarzyszenie „NEPSIS"
2008 rok – Zostaje zarejestrowane Stowarzyszenie „Nasza Szansa". Gmina otrzymuje dotację z MSiTR na pozalekcyjne zajęcia sportowe,
2009 rok – Ponownie otrzymano dotacje z MSiTR na realizacje pozalekcyjnych zajęć sportowych,
2010 rok – Stowarzyszenie „NEPSIS" otrzymuje dotację z MPiPS na doposażenie świetlicy, Gmina otrzymuje ponownie dotację na realizacje pozalekcyjnych zajęć sportowych, Stowarzyszenie „Nasza Szansa" uruchamia punkt konsultacyjny, Gmina rozpoczyna realizację programu „Profilaktyka w zakładach pracy",
2011 rok – gmina ponownie otrzymuje dotację w ramach konkursu na realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych, Stowarzyszenie „NEPSIS" w ramach konkursu ogłoszonego przez MPiPS otrzymuje dotacje na realizację programu „Bądź ogrodnikiem swojej rodziny". Program dotyczy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2012 rok - gmina ponownie otrzymuje dotację w ramach konkursu na realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych, gmina uczestniczy w ogólnopolskiej kampanii „Pozory mylą, dowód nie" oraz kampanii społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł".
2013 za swoje działania w zakresie profilaktyki gmina otrzymała tytuł „Odpowiedzialnej Gminy". Uroczyste przyznanie tytułu odbyło się w Ministerstwie Gospodarki w Warszawie. Gmina ponownie otrzymuje dotacje na pozalekcyjne zajęcia sportowe oraz uczestniczy w kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł.
2014 W uznaniu za swoje zasługi gmina Praszka zostaje wyróżniona podczas podsumowania kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Nasza Uczennica otrzymuje główna nagrodę a chór z Publicznego Gimnazjum oraz PSP Nr 4 zostają zaproszeniu na wielka gale do Warszawy.

2015 rok Gmina kontynuuje prowadzone już wcześniej działania w zakresie realizacji programów profilaktycznych i współpracy ze stowarzyszeniami trzeźwościowymi a ponadto w 2015 roku nawiązano współpracę z PSP Stowarzyszenia Szkół Katolickich w Wierzbiu i tam po kilku latach przerwy ponownie uruchomiono realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2016 rok gmina nawiązuje współpracę z fundacja dobroczynności z Opola, która swoja opieka obejmuje Świetlicę Terapeutyczna w Praszce. Dzięki teku dzieci – podopieczni świetlicy mogli skorzystać z kilku atrakcyjnych wyjazdów i spotkań, które fundacja organizowała dla podobnych świetlic. Znów zostajemy wyróżnieni w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł" a uczeń z Praszki zostaje laureatem głównej nagrody i odbiera ja w Warszawie. W uznaniu naszych osiągnięć jesteśmy zapraszani do ich zaprezentowania w ramach programu „Dobre praktyki" nie tylko na terenie Opolszczyzny ale też na Śląsk „Śląskie Forum Abstynenckie" i „Nasze spotkania" w łódzkim.
2017 rok świetlica terapeutyczna w Praszce przechodzi pod nadzór Ośrodka Pomocy Społecznej.
2018 rok gmina zostaje przyjęta w skład gmin uczestniczących w europejskim programie UPA ADAPT (universal prevention curriculum in europe) dotyczącym nowoczesnych form profilaktycznych. W związku z tym przedstawiciele naszej gminy uczestniczyli w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach prowadzonych przez europejskich specjalistów. Gmina po raz kolejny bierze udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł" i w ramach tej kampanii uczennica z naszej gminy zostaje laureatem nagrody głównej. W 2018 roku Stowarzyszenie „Nepsis" przejmuje całkowitą opiekę nad Klubem Abstynenta.
2019 to kontynuowanie dotychczasowych działań a Stowarzyszenie „Nepsis" uzyskuje certyfikat standaryzacji działań przewidzianych dla stowarzyszeń abstynenckich nadany przez PARPA.
2020 to rok szczególny, w którym zaszły zasadnicze zmiany i ograniczenia spowodowane wystąpieniem stanu epidemicznego COVID – 19, ale to nie przeszkodziło mimo ograniczeń do realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień.
2021 – w tym roku po złagodzeniu obostrzeń w związku z coraz większym brakiem nauczycieli, którzy chcą realizować programy profilaktyczne po rozpoznaniu sprawy i nawiązaniu kontaktu ze Stowarzyszeniem „Spójrz Inaczej" udało się przeszkolić 12 nauczycieli, którzy ten program będą realizować w klasach I – III. W założeniach jest aby w 2022 roku taką sama ilość nauczycieli przygotować do realizacji programu w klasach IV – VIII. W 2021 roku w celu ograniczenia kosztów ogrzewania elektrycznego w Klubie Abstynenta zainstalowano kocioł gazowy, który jednocześnie dostarcza ciepłą wodę oraz ogrzewa pomieszczenia klubowe.

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra społeczności gminnej, organy gminy są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W działaniach podejmowanych na rzecz wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy gminy współpracują z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, Kościołem Katolickim oraz kościołami innych wyznań, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji.

Temu celowi służy Miejsko – Gminny Program Profilaktyki Uzależnień w Praszce na rok 2022 rok, określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków, choć stan epidemiczny stawia pod znakiem zapytania możliwości jego pełnej realizacji. Program ten przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w

zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczenie dostępności do alkoholu, tworzenie warunków do leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

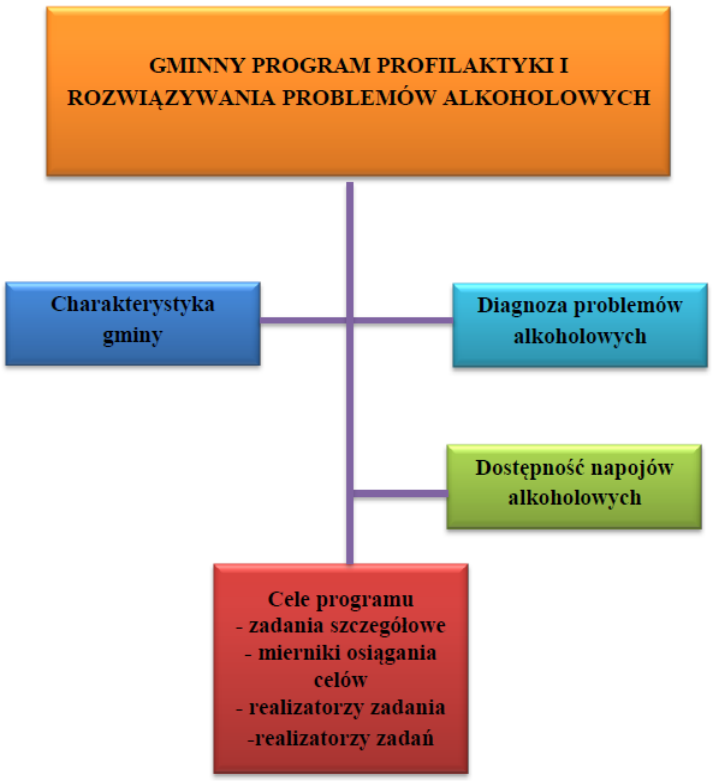

Miejsko – Gminny Program Profilaktyki Uzależnień zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii zapisanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz działania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Od 2004 roku Polska jest członkiem Unii Europejskiej i dlatego obowiązuje Nas nie tylko ustawodawstwo krajowe ale też Dyrektywy i Rekomendacje Rady Europy. Działania związane z piciem alkoholu i używaniem narkotyków odwołują się do art. 3 i 152 Traktatu dotyczącego zapewnienia wysokiej jakości ochrony zdrowia mieszkańców UE. Ten traktat porusza min. takie zagadnienia jak; niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, które są niszczące dla gospodarki narodowej, alkohol i narkotyki to jeden z obszarów, w stosunku do którego należy podejmować szczególne działania, pierwsze miejsce zajmuje promocja badań nad alkoholem i narkotykami, ich ocena oraz wymiana doświadczeń, zwrócenie uwagi na kierowców prowadzących pojazdy po spożyciu alkoholu lub narkotyków, zwrócenie uwagi na pojawiające się nowe produkty alkoholowe kierowane na młodych konsumentów proponuje (się specjalne ich etykietowanie).

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowany na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Gminy z racji dysponowania największą wiedzą o problemach alkoholowych

swoich społeczności oraz dostępnych zasobach, mogą tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Ustawodawca stwierdza iż „ ***prowadzenie działań związanych z profilaktyka i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy*** (art. 4^1 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanej dalej ustawą z dnia 26 października 1982 roku – tekst jednolity Dz. U. z 2021 roku, poz. 1119 z późn. zm.).

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalany corocznie przez radę gminy (art. 4^1 ust. 2 ustawy) i jest spójny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 – 2025. Na mocy Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy uchwala przepisy lokalne dotyczące wykonywania zadań określonych w w/w Ustawie.

W Praszce obowiązują:

1. **Uchwała Nr 291/XXXVI/2018 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 29 maja 2018 w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy Praszka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.**
2. **Uchwała Nr 290/XXVI/2018 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 29 maja 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż terenie gminy Praszka napojów alkoholowych zawierających powyżej do 4,5% alkoholu oraz piwa, powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa i powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.**

3. **Zarządzenie Burmistrza nr Or. 0151.5.2013 z dnia 17 stycznia 2013 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jej regulaminu pracy.**
4. **Zarządzenie Burmistrza Or 0151.88.2011 z dnia 24 listopada 2011 roku w sprawie powołania Pełnomocnika Burmistrza Praszki do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. Aneksowane w dniu 17 stycznia 2013 roku Aneks Nr 1 OR.I.2150.2.2013.**

W sprawie przeciwdziałania narkomanii sytuacja wygląda trochę inaczej Art. 10. 1. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii stwierdza, **że zadania w tym zakresie realizują organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego** w zakresie określonym w ustawie, a podstawą tych działań jest też Narodowy Program Zdrowia na 2021 - 2025. Dla gmin podstawą działania jest Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Gminy na podstawie Art. 10 ust. 2 i 3, i uwzględniający zadania dla gmin z Art. 10. 1 pkt. 1 – 5 i uwzględniający zadania z art. 2 ust. 1 pkt 1 – 3. W naszym przypadku jest to wspólny program „Miejsko – Gminny Program Profilaktyki Uzależnień".

Do zadań własnych gminy należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii, pomocy psychospołecznej oraz prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji , organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Jak z tego wynika, zadania gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii praktycznie się pokrywają.

W ciągu ostatnich trzydziestu lat kwestia nadużywania alkoholu oraz w ostatnim okresie kwestia narkomanii i wszelkich wynikających z tego konsekwencji – zdrowotnych, ekonomicznych czy moralnych zaczęła być postrzegana jako jeden z ważniejszych problemów społecznych. Lata 90. były okresem wielkiej transformacji w różnych obszarach naszego życia. Rodząca się demokracja i gospodarka wolnorynkowa, powstanie samorządów lokalnych głęboko przewartościowały postawy, zachowania i oczekiwania Polaków wobec różnych zjawisk i problemów, także związanych z alkoholem i narkotykami. Szybko okazało się, że dotychczasowy system propagandy alkoholowej opierający się na tak zwanych batalistycznych formach „ walki z alkoholizmem " nie przystaje do nowej rzeczywistości. Skutkiem takiej postawy była bierność, opór, niechęć do podejmowania jakichkolwiek działań oraz przekonanie, że i tak nic nie da się zrobić, bo „ pijak jak pije, to pił będzie". Źródłem takiego nastawienia było min. głębokie zakorzenienie tradycji spożywania alkoholu w naszej kulturze obyczajowej i towarzysząca temu przez całe dziesięciolecia postawa przyzwolenia i łagodzenia tolerancji dla destruktywnego zachowania związanego z alkoholem, z drugiej strony – brak świadomości dotyczącej realnego zasięgu strat społecznych związanych z alkoholem, a wreszcie – brak metod pozwalających skutecznie rozwiązać istniejący problem. Teraz zauważono, że

najważniejszą rolę w kształtowaniu postaw wobec alkoholu i narkotyków powinna odgrywać rodzina. To w domach rodzinnych powinna kształtować się trzeźwość indywidualna i społeczna. Jest to niezwykle ważne w wychowaniu dzieci, które od najmłodszych lat niczym z zwierciadła odbijają zachowania swoich rodziców. Przecież gesty, czyny i słowa rodziców są dla nich najbardziej sugestywną lekcją. Gdy widzą, ze ich rodzice potrafią żyć bez alkoholu, będą ich naśladować. Jeśli zaś widzą, ze rodzice swoje problemy, troski i zakłopotania oraz sprawy odpoczynku topią w alkoholu to będą postępować podobnie.

Należy jednak z satysfakcją odnotować daleko idące zmiany, jakie nastąpiły w minionej dekadzie, w zakresie metod rozwiązywania problemów alkoholowych i polityki państwa wobec alkoholu i narkotyków, a także w społecznym podejściu do alkoholu i konsekwencji jego spożywania. Dowodem tych zmian są min. wyniki badań, wskazujące na to, że Polacy oceniając wagę poszczególnych problemów społecznych – nadużywanie alkoholu lokują na drugim, trzecim miejscu, tuż po braku pracy i przestępczości. O dokonanej zmianie podejścia świadczy też słownictwo, rezygnujące z „batalistycznych" terminów. Nie walczymy już z uzależnieniami, dostrzegamy natomiast istnienie całej gamy problemów uzależnień, które trzeba rozwiązać. Układają się one w tzw. mapę polskich problemów alkoholowych i problemów narkotykowych, która służy do oszacowania rozmiarów strat, a także są podstawą planowania działań naprawczych, wyznaczania celów i przygotowania metod działania.

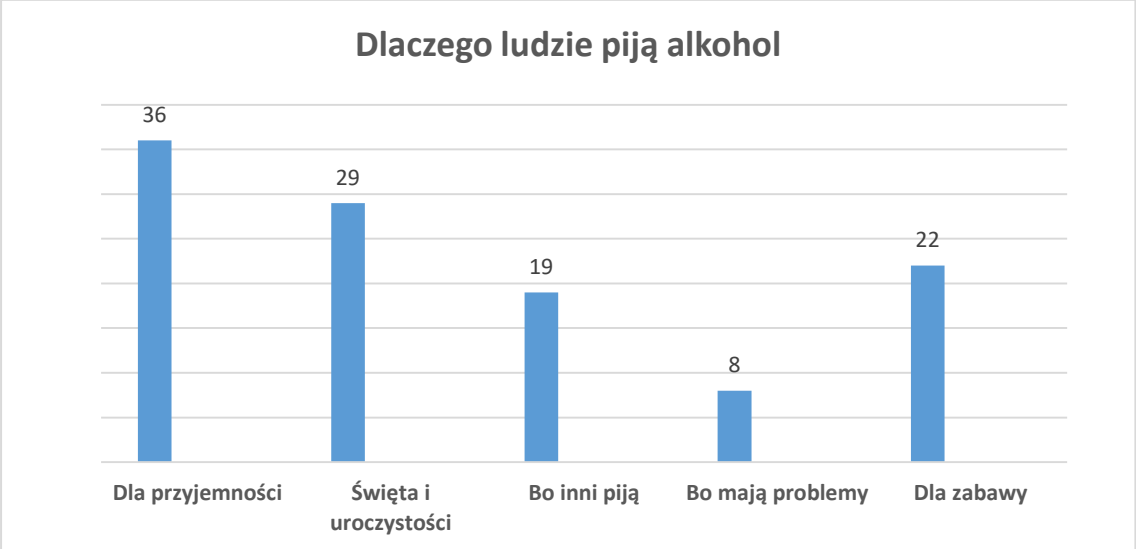

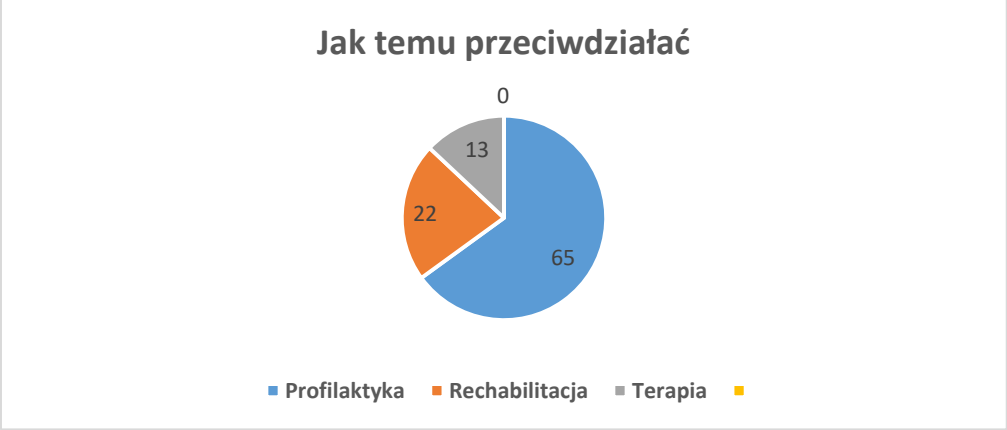

Powiat Olesno, województwo opolskie

Gmina położona jest na pograniczu województw – Śląskiego, Łódzkiego i Opolskiego. Powierzchnia gminy 102,8 km^2, liczba ludności to 13.051 mieszkańców (zameldowanych na pobyt stały + 185 na pobyt czasowy) w tym miasto 7.279 a wioski 5.772 osób, z tego osoby pełnoletnie to 10.551 a w wieku produkcyjnym 7.331 osób. Analizując przedstawione dane należy stwierdzić, że liczba mieszkańców gminy w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się prawie o 2 % samego miasta o prawie 3%. Są to jednak dane ewidencyjne, które nie odzwierciedlają stanu faktycznego. Młodzi ludzie

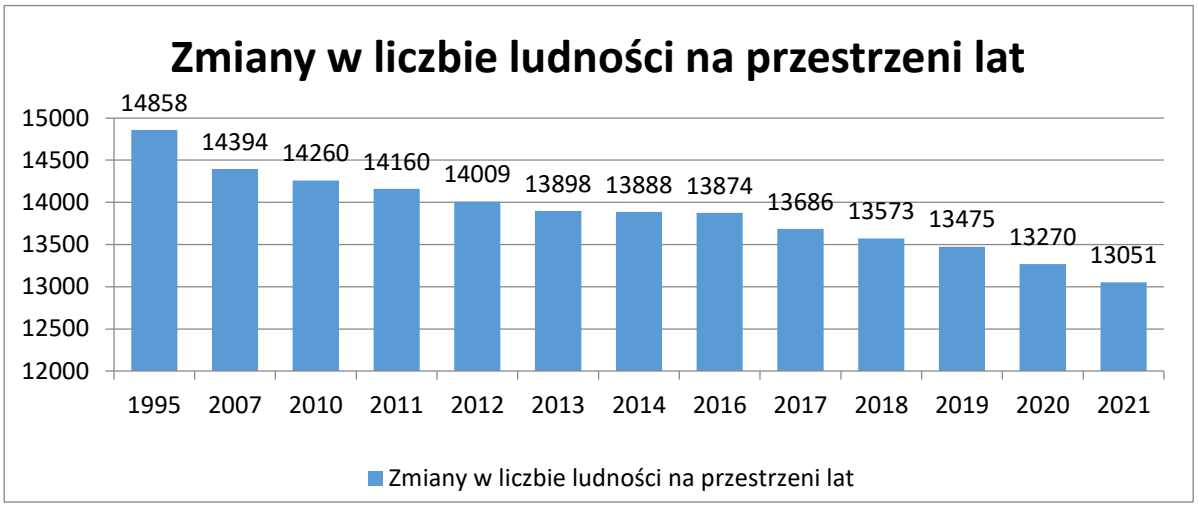

mimo zameldowania w Praszce na terenie gminy nie zamieszkują, z danych Spółdzielni Mieszkaniowej wynika, że około 1000 – 1300 osób w cyklach sezonowych

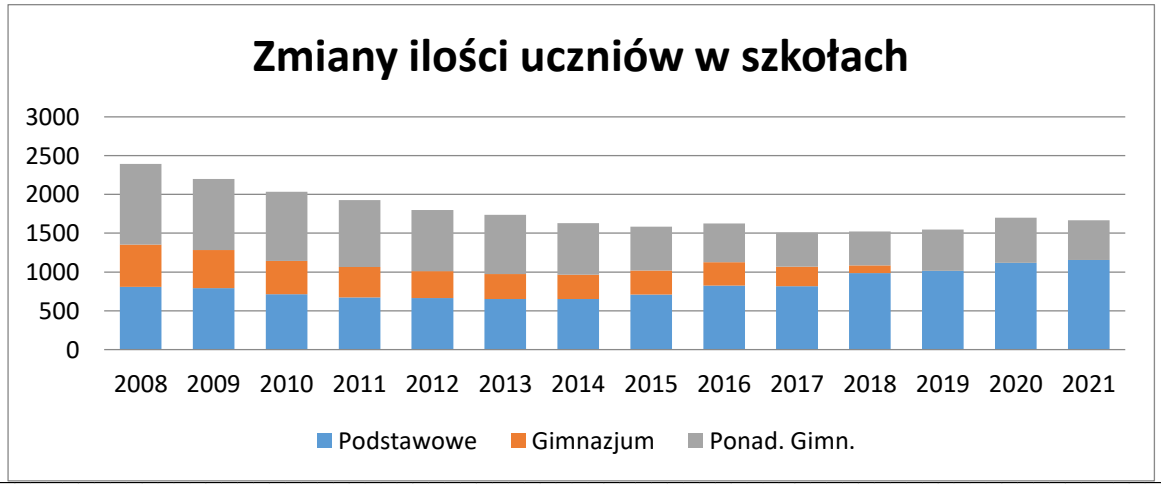

przebywa poza granicami Polski. Ostatnia analiza w związku ze zmianami w gospodarce odpadami wykazała różnicę pomiędzy stanem ewidencyjnym a deklarowanym wynosi ona 25%. Gmina Praszka składa się z jednego miasta i 20 wiosek podzielonych na 16 sołectw. Stopa bezrobocia wg PUP to 4,45% przy średniej powiatowej 4,70 % i krajowej 6,10%. Zarejestrowani bezrobotni bezrobotnych to w większości mieszkańcy, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień spowodowanych lock – downem wynikłym z powodu epidemii COVID – 19. Są też osoby, które dobrowolnie odeszły z zakładów pracy z powodu redukcji zatrudnienia oraz osoby, które powróciły po stracie pracy poza granicami Polski.

Informacje ogólnopolskie i gminne

W 2021 roku minęło prawie 25 lat od wejścia w życie nowelizacji Ustaw z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ta nowelizacja w sposób radykalny zmieniła polskie podejście do problemów alkoholowych. Zgodnie z treścią Ustawy istnieją dwie podstawowe formy planowania, organizowania i finansowania działań związanych z rozwiązywaniem tych problemów.

Pierwsze to działania administracji szczebla centralnego i wojewódzkiego ujęte w formie Narodowego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a obecnie Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-25, druga to działania samorządów gminnych ujętych w formie Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Narodowy Program Zdrowia jest zatwierdzany przez Radę Ministrów natomiast Gminny Program przez Radę Gminy.

Jak stwierdza Rada Ministrów alkohol jest specyficznym i odmiennym od innych produktów towarem. Wymaga więc specyficznych regulacji Prawno Administracyjnych oraz finansowych, umożliwiających nieco wyższy stopień kontroli niż ta, która obowiązuje w systemie wolnorynkowym wobec innych produktów.

Spożycie alkoholu w Polsce po okresie dużego wzrostu w latach osiemdziesiątych gdy globalna konsumpcja osiągnęła poziom 10-11 litrów 100% alkoholu na głowę mieszkańca, następnie odnotowano spadek spożycia do poziomu 6,8 – 7, jednak obniżenie akcyzy w 2002 rok o 25% spowodowało wzrost konsumpcji alkoholu w 2008 roku do prawie 10 litrów na mieszkańca. To oznacza, wzrost spożycia w latach 2002 – 2008 o prawie 40%. Jest to bardzo szybki i gwałtowny wzrost. Ten wzrost spowodował, że po raz pierwszy od ponad 20 lat spożycie alkoholi ciężkich / wódki / przekroczyło 53% a jeszcze w 2002 roku było to 41% konsumpcji. Podwyższenie akcyzy na alkohol w 2009 roku spowodowało obniżenie spożycia do 8,52 litra na mieszkańca to jest spadek o ponad litr ale obecnie to spożycie ponownie wzrasta i przekracza ponad 10,9 litra na osobę. Jeszcze w latach 80 za średnią pensję można było kupić 30 butelek wódki dziś jest to ponad 180 butelek. W tym samym okresie można było kupi 504 butelki piwa – obecnie to prawie 1300 butelek. No i jeszcze wino w latach osiemdziesiątych to 127 butelek a obecnie ponad 380. Co jeszcze jest ciekawego o czym mówią radio oraz telewizja codziennie w Polsce sprzedaje się średnio 2.800.000 butelek tzw. „małpek" co w skali roku daje 1.012.000.000 szt. sztuk co z samych tych butelek daje 202.400.000 litrów.

Przeprowadzone w 2008 roku w okresie od czerwca do lipca badania wykonane przez Pracownie Badań Społecznych z Sopotu oraz badania cząstkowe z 2011 i 2014 roku (były planowane badania całościowe w 2019 roku ale ich nie wykonano) dały następujące wyniki:

- Alkohol spożywa w Polsce 78% dorosłych, natomiast wcale nie używa alkoholu 22% (są to tzw. abstynenci) – spadek w porównaniu do badań z 2005 roku o 6%,

- Powyżej 12 litrów alkoholu rocznie spożywa 10% społeczeństwa to jest około 3 mln. Osób, należy tu zaznaczyć, że te 10% spożywa 56% alkoholu dostępnego w Polsce,
- Od 10 – 12 litrów spożywa 16% społeczeństwa to około 5 mln. Osób,
- Abstynenci to 16% populacji dorosłych obywateli – nie używali alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
- Badania wykazały też, że obniżyło się spożycie alkoholu wśród młodzieży i studentów, które dochodzi do 30%. Z badań wynika, że jest to efektem prowadzonych od 10 lat programów profilaktycznych,
- Badania wykazały też, że miejsce zamieszkania nie ma wpływu na spożywanie alkoholu choć w miastach do 50 tys. mieszkańców jest ono mniejsze o 20% niż w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców.
- Z badań wynika też, że poza legalną siecią w alkohol zaopatruje się 9% społeczeństwa.

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego powodu ponosi budżet państwa – szacowanych na **1,3 – 1,5% PKB** (w 2017 roku to 20,85 mld złotych) przy wpływach fiskalnych z rynku alkoholowego wynoszących ok. 10,20 mld złotych. Z perspektywy zdrowia publicznego i społecznej konsumpcji alkoholu odgrywa on główną rolę w zachorowalności na różne choroby i śmiertelność w skali globalnej. Kraje Unii Europejskiej oceniają, że zasięg szkód i chorób związanych z alkoholem jest szacowany na 10%. W Europie alkohol jest **zabójcą Nr 1 w śród mężczyzn powodując jedną czwartą śmierci w grupie wiekowej 15-29 lat**. Z drugiej strony poczyniono tam ogromny krok naprzód w naukowym zrozumieniu związku miedzy alkoholem a zdrowiem – system klasyfikacji ICD - 10. Europejski Plan Działań Alkoholowych dostarcza obiektywnych naukowych analiz, na podstawie których opierane są działania w krajach UE. Szkód nie można uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwości. Dlatego alkoholizm jest uznawany za najdroższą chorobę świata, która niszczy organizm pijącego a przy tym niszczy fizycznie i psychicznie jego najbliższych, którzy prędzej czy później też będą potrzebowali pomocy.

Przytaczając dane statystyczne i dopasowując je dla potrzeb naszej miasto gminy można przyjąć, że populacja osób, u których występują różne kategorie problemów uzależnień przedstawia się następująco:

		Polska 38,00 mln mieszk.	**Praszka 13.051 mieszk.**
Osoby uzależnione od alkoholu	**ok. 2% populacji**	**ok. 800 tys.**	**ok. 261 osób**
Dorośli żyjący w Otoczeniu alkoholika (żona, dzieci)	**ok. 4% populacji**	**ok. 1,5 mln**	**ok. 522 osoby**
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	**ok. 4% populacji**	**ok. 1,5 mln**	**ok. 522 osoby**
Osoby pijące szkodliwie	**5-7% populacji**	**2-2,5 mln**	**ok. 783 osoby**
Ofiary przemocy domowej	**2/3 osób dorosłych i dzieci**	**Razem ok. 12 mln**	**Razem ok. 3700 osób**
Osoby uzależnione od narkotyków	**ok. 0,2% populacji**	**ok. 80 tys.**	**ok. 28 osób**

Picie alkoholu jest przyczyną wielu ryzykownych zachowań, jakie podejmuje młodzież, ma bezpośredni wpływ na stan ich zdrowia oraz jakość życia. Zabuża zdolność uczenia się, zapamiętywania i logicznego rozumowania, często bywa źródłem trudności w nauce. Powtarzające się picie alkoholu hamuje rozwój emocjonalny i opóźnia dojrzewania nastolatków, ma także istotny wpływ na ich bezpieczeństwo oraz ryzyko wypadku. Młody rozwijający się organizm ma znacznie mniejszą niż dorosły – **tolerancję na alkohol.** W praktyce oznacza to iż nawet stosunkowo niewielka ilość wypitego alkoholu mogą wywołać niekontrolowane lub słabo kontrolowane zmiany zachowania a w dalszej perspektywie – **o wiele szybsze niż u osób dorosłych uzależnienie się.**

Alkohol a młodzież w Praszce – sięganie po alkohol: dane z ankiet rok 2014 wykonane podczas badań w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł". Badania ewaluacyjne za 2016 rok pokazują tendencję wzrostową. Na lata 2017 – 2021 brak jest danych

Poziom Klasy		Chłopcy					Dziewczęta				
		2009	2010	2012	2014	2016	2009	2010	2012	2014	2016
Trzecie Gimnazjum	kiedykolwiek	70,5	69,5	68,8	68,0	68,1	71,5	70,3	71,5	69,9	70,1
	ost. 12 m-cy	65,3	63,3	63,1	62,5	63,0	66,2	64,7	65,3	64,2	64,5
	ost. 30 dni	36,1	34,1	33,9	32,4	33,1	35.8	33,7	34,3	32,9	33,0
Drugie Ponadgimn.	kiedykolwiek	88,6	84,9	85,5	85,9	85,5	86,3	83,2	80,2	80,6	83,0
	ost. 12 m-cy	70,2	68,5	68,3	67,9	68,1	83,9	79,7	75,9	73,9	74,7
	ost. 30 dni	59,9	55,5	53,9	51,9	52,9	64,9	61.4	59,8	58,1	60.4

Dlatego należy dążyć do tego aby ilość alkoholu wypijanego przez młodzież zmniejszała się. Znowelizowana ustawa dała po raz pierwszy możliwość legitymowania przez sprzedawców osób nabywających alkohol w przypadku wątpliwości co do jego wieku. Nie jest jeszcze możliwe w naszych uregulowaniach prawnych aby za szkody spowodowane przez nietrzeźwych nieletnich odpowiadali solidarnie rodzice i te osoby które sprzedały mu alkohol. Ale i to z pewnością w przyszłości ulegnie zmianie.

Poznawanie i rozumienie problemów alkoholowych i narkomanii oraz podejmowanie różnych form działania służących rozwiązywaniu problemów i zmniejszeniu ich dolegliwości powinno być stałym elementem polityki społeczno – gospodarczej. Dlatego już po raz dwudziesty pierwszy został opracowany Miejsko Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powiększony po raz dziesiąty o problemy narkomanii i na rok 2022 nosi nazwę **Miejsko – Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień**, który dla Radnych jest informatorem o stanie zjawiska z tego zakresu, istniejących zagrożeniach i wyzwaniach, oraz możliwościach skutecznego radzenia sobie z tym zjawiskiem.

Zgodnie z art. 4.1 ust. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „ Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest zadaniem własnym gminy „ **.** Jest to cecha polskiego modelu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeniesienia kompetencji z nim związanych na szczebel samorządu gminy. Wiąże się z tym obowiązek stałego podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w tworzenie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Nasz Program na **2022 rok** prezentuje działania podejmowane w 2020 i 2021 roku oraz przedstawia założenia i strategie działania w realizacji zadań własnych gminy. Program ten nie zawiera rozliczenia za 2021 rok, które będzie możliwe do sporządzenia dopiero po zakończeniu roku kalendarzowego, ze względu na przyznane dotacje, które będą rozliczane zgodnie z zawartymi porozumieniami i uchwałą o rozliczaniu dotacji. Same zamierzenia to kontynuowanie dotychczasowych działań, tych które się sprawdziły i przynoszą efekty, oraz jest uzupełniony o wynikające z nowo przyjętych Ustaw zadania. Program jest też opracowany w powiązaniu z przyjętym przez Radę

Ministrów **„Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 – 2025”.** Wydatki będą realizowane w sposób oszczędny tak aby na wszystkie zaplanowane zadania wystarczyło funduszy choć pewne obawy w jego realizacji stanowi epidemia COVID – 19, która mogła spowodować mniejsze wpływy z opłat – ale to będzie wiadome dopiero 31 stycznia 2021 roku..

DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

Jej celem jest przedstawienie głównych problemów alkoholowych, próba oceny skali zjawiska , prowadzonych działań i posiadanych zasobów do realizacji zadań wynikających z ustawy, a także ustalenie rzeczywistych potrzeb.

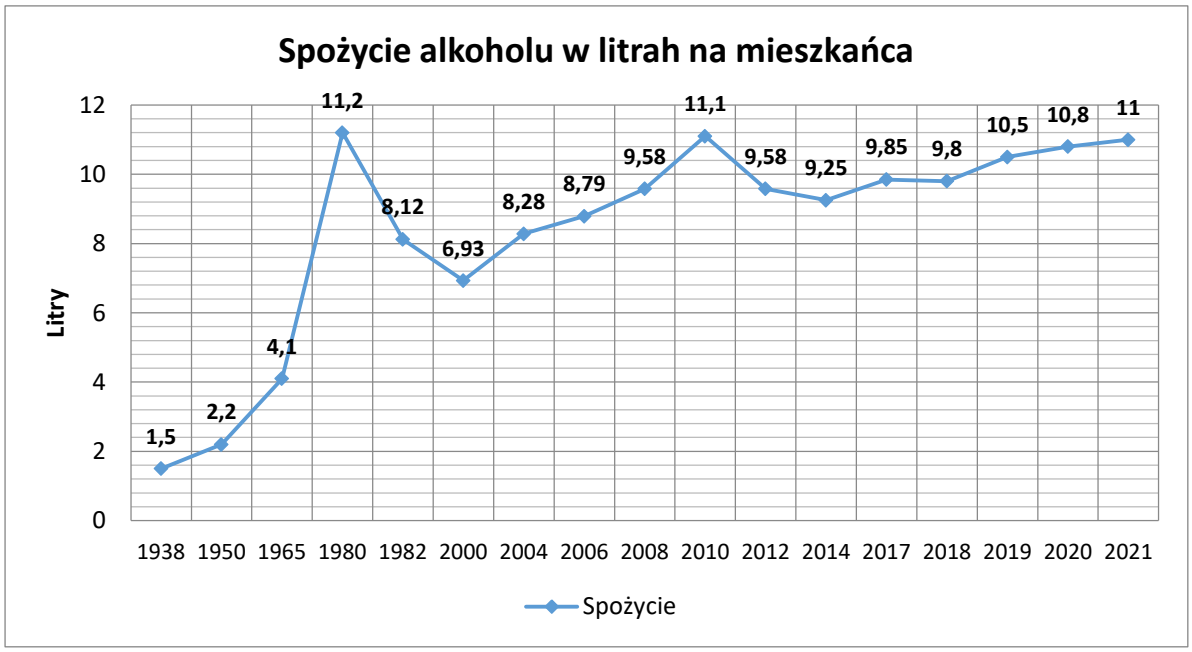

W roku 1938 statystyczny mieszkaniec II RP wypił 1,5 litra alkoholu (w przeliczeniu na czysty spirytus). W pierwszych latach powojennych ten wskaźnik wynosił 2,2 litra, a w roku 1956 - 3,2 litra. Do połowy lat 60. tendencja wzrostowa utrzymywała się, a od połowy lat 60. nabrała przyspieszenia. W 1965 r. "statystyczny" Polak wypił 4,1 litra czystego alkoholu, w 1970 r. - już 5,1 litra. Był to jednak dopiero początek prawdziwej fali powszechnego pijaństwa, które rozpętało się w latach 70. Pod koniec dekady wypijano rocznie blisko 300 mln litrów alkoholu, co w przeliczeniu na głowę mieszkańca dawało ok. 8,6 litra". Lata 80 to średnio około 9 litrów. W latach 90 nastąpił spadek 1990 to 6,5 litra, 1995 to 6,4 litra, 2000 to 7,12 litra 2007 to 9,21 litra. 2008 to 9,58 litra a w 2009 to 8,52 litra 100% alkoholu na mieszkańca. W 2009 roku poniesiono akcyzę na alkohol co spowodowało spadek spożycia w porównaniu do roku poprzedniego o 1 litr. Od 2011 roku notujemy ponownie wzrost spożycia alkoholu i obecnie jest to 9,16 litra na osobę, a za 2014 rok to 9,25 litra, a za 2016 to 9,50 litra. 2017 to 9,85 litra. 2019 – 10,50 litra a 2020 – 10,8 litra. Rok 2021 to prawie 11 litrów.

Pod koniec lat 80 w Polsce było ponad 30 tys. Sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i jeden sklep przypadał średnio na 900 mieszkańców i Polska była postrzegana jako kraj najlepiej zaopatrzony w alkohol. Obecnie w Polsce jest ponad 200 tys. punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i jeden przypada na 190 mieszkańców.

W sklepach Miasta i Gminy Praszka w **2008** roku na alkohol wydano **11.687.774** złote co w przeliczeniu na mieszkańca daje kwotę 900 zł. W **2009** roku wydatkowano **10.697.739** złotych (760 zł. na mieszkańca) to jest o prawie milion mniej niż w 2008 roku. W **2010** roku wydatkowano kwotę **11.202.631** złotego (791 zł. na mieszkańca) to jest o prawie 440 tys. złotych więcej niż w 2009 roku a według oświadczeń przedstawionych przez sprzedawców w **2011** roku na alkohol wydatkowano **9.378.338** złotego to jest 1.824.293 złotego mniej niż w 2010 roku i na jednego mieszkańca to kwota 670 zł. W **2012** roku wydatkowano **10.344.727** zł. na 1 mieszkańca to kwota 738 zł. to jest o prawie 1 milion złotych więcej niż w 2011 roku. Jest to 10% wzrost w stosunku do 2011 roku, w **2013** roku na alkohol wydano **10.049.414** złotego. W **2014** roku wydano **9.920.715** zł. W 2015 roku na alkohol wydano **10.225.809** zł to jest o ponad 305 tys. Złotych więcej niż w 2014 roku. W 2017 roku na alkohol wydano 10.637.743 zł. to jest o 400 tys. 2018 wydano 11.051.179 zł. to jest o ponad 400 tys. zł. więcej niż w 2017. W rozbiciu procentowym tej kwoty to na piwo i alkohole do 4,5 % wydatkowano 5.003.062 zł. to jest **45,27%** tej kwoty, na alkohol powyżej 4,5% do 18% wydatkowano 768.548 zł. to jest **6,95%** a na alkohole powyżej 18% wydatkowano 5.279569 zł. to jest **47,78% (wzrost o 0,78%).** W 2019 roku na alkohol wydatkowano kwotę 11.629.031 zł. to jest o 577.852 zł więcej niż w 2018 roku Na jednego mieszkańca to kwota 876 zł. (**wzrost o 50 zł.). W 2020** roku na alkohol w gminie Praszka wydatkowano 12.419.016 zł. to jest o 189.979 złotego – to jest o 212.127 zł więcej niż w 2019 roku.

Tabela danych – wydatki na alkohol w sklepach i lokalach gminy Praszka

Nazwa alkoholu	wydatki w 2014 rok	wydatki w 2015 rok	wydatki w 2016 rok	wydatki w 2017 rok	wydatki w 2018 rok	wydatki w 2019 rok	Wydatki 2020
Piwo	4.446.097	4.732.725	4.615.690	4.743.751	5.003.062	4977146	5103162
Wino	724.794	719.259	696.677	735.967	768.548	787861	870576
Wódka	4.749.824	4.773.825	4.929.831	5.158.016	5.279.569	5864024	6445278
RAZEM	**9.920.715**	**10.225.809**	**10.242.198**	**10.637.734**	**11.051.179**	**11629031**	**12419016**

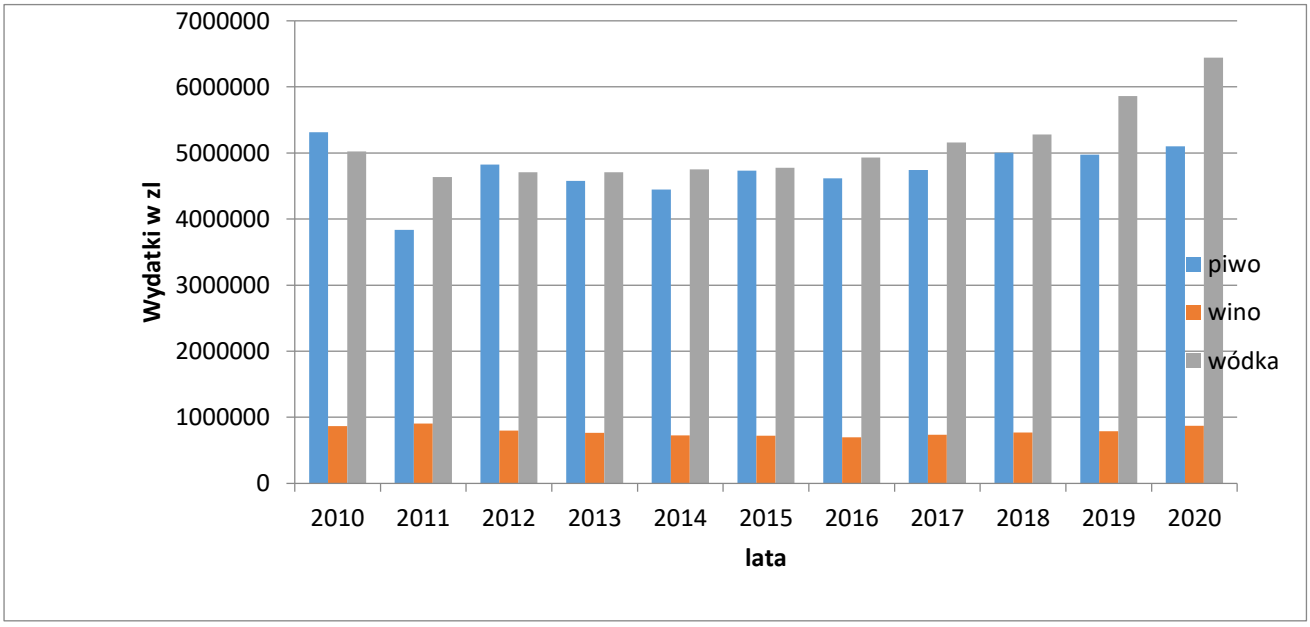

1/ Sprzedaż napojów alkoholowych.

Na terenie miasta i gminy działa 789 podmiotów gospodarczych z czego 37 prowadzi działalność w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Zgodnie z nowymi przepisami limit sprzedaży napojów alkoholowych ustalany jest wspólnie dla detalu i gastronomii i Obecnie wynosi 150 zezwoleń łącznie na alkohole do 4,5%, powyżej 4,5% do 18% i powyżej 18% alkoholu. W tym 48 zezwoleń jest przeznaczonych dla gastronomii i 102 dla sprzedaży detalicznej.

Wg stanu na dzień opracowywania programu w mieście i gminie Praszka funkcjonuje 37 punkty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych. Jest to razem detal i gastronomia, to jest o 1 więcej niż w 2020 roku w tym:

- 28 to punkty sprzedaży detalicznej (więcej o 2) (w tym piwo 28, wino 28 i wódka 28)

- **9 to punkty gastronomiczne (bez zmian)** (w tym piwo 9, wino 4, wódka 2)

W rozbiciu na poszczególne rodzaje zezwoleń przedstawia się to następująco:

- do 4,5% oraz piwo, które było poza limitem……. 37 – zezwolenie A
- powyżej 4,5% do 18% bez piwa ……....32 – zezwolenie B
- powyżej 18% ……..30 – zezwolenie C

Na jeden punkt sprzedaży przy liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Praszka, która wynosi 13.051 przypada 353 mieszkańców. Jeśli chodzi o alkohole powyżej 18% to na jeden punkt przypada 435 mieszkańców (średnia krajowa to 167). Rozmieszczenie punktów sprzedaży przedstawiono na mapce i wykazie, które stanowią załącznik do programu.

2/ Naruszanie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.

Jak wynika z informacji otrzymanych z Komisariatu Policji w Praszce do końca września odnotowano 108 interwencji domowych (łącznie) a związanych z alkoholem to 9 jest o 1 więcej niż w 2020 roku. W 8 przypadkach takie interwencje się powtórzyły i konieczne było założenie niebieskich kart (9). W 2021 roku Policja nie składała wniosków o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia. Dzielnicowi podczas wizyt domowych motywowali członków rodzin do samodzielnego składania wniosków, które przynoszą efekty i w pewnym sensie mobilizują rodziny do podejmowania własnych działań. W 2021 roku odnotowano 5 przypadków znęcania się nad rodziną – to jest (1 więcej niż w 2020), w tym były 2 przypadki, które się powtarzały.

W 2021 roku nie odnotowano przypadków usiłowania zabójstwa, która miała swoje podłoże w alkoholu. Nie odnotowano też przypadków śmierci związanych z alkoholem ani nie umyślnego spowodowania śmierci z tej przyczyny.

W 2021 roku odnotowano 13 wypadków i 77 kolizji drogowe ale związane z alkoholem były 2. W tych wypadkach i kolizjach nie było ofiar. Jednocześnie policja podczas rutynowych kontroli zatrzymała 51 uczestników ruchu drogowego prowadzących pojazdy po spożyciu alkoholu (było to o 47 mniej niż w 2020 roku). **Można nadmienić że w skali kraju odnotowano prawie 690 tys. takich osób i jak się szacuje stanowi to około 25 - 27% prowadzących pojazdy po użyciu alkoholu.**

W miejscach publicznych Policja i Straż Miejska zatrzymały 33 osoby nietrzeźwe, które będąc pod wpływem alkoholu powodowały zagrożenie dla życia swojego lub innych osób. Takie osoby były dostarczane do miejsca zamieszkania lub rodziny zabierały je osobiście. Nie odnotowano przypadków zatrzymania nieletnich będących pod wpływem alkoholu. Odnotowano osiem przypadków osób, do których niezbędne było wezwanie karetki pogotowia. Do wytrzeźwienia zatrzymano ponadto 23 osoby, które w domu

wszczynały awantury domowe. Ponadto odnotowano 70 interwencje zakłócania porządku publicznego, których sprawcy byli pod wpływem alkoholu. W tym 17 to osoby leżące w miejscach publicznych. Najwięcej takich przypadków było przy ulicach Mickiewicza, Kopernika i Placu Grunwaldzkim.

Ponadto Komisariat Policji w Praszce podaje, że w 2021 roku odnotowano 2 przypadki bójek i pobić związanych z alkoholem. W tych przypadkach statystyka dotyczy całego rejony działanie Komisariatu Policji w Praszce, który obejmuje Praszkę, Gorzów i Rudniki.

Z danych Komisariatu policji dotyczących zjawiska narkomanii wynika, że odnotowane były 6 sprawy z czego 5 zakończono. Obecnie prowadzi się jedno postępowanie związanych z narkotykami (dane na koniec października).

Jak wynika z przedstawionych danych tego typu przypadki stanowią 12,00% wszystkich spraw prowadzonych przez Komisariat Policji w Praszce.

Od 1 stycznia 2021 roku Prokuratura Rejonowa w Oleśnie prowadziła 8 (mniej o 5) postępowań w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej z tej liczby 6 spraw skierowano do Sądu, w 2 przypadkach postępowanie umorzono, sprawy prowadzono z art. 207 § 1 kk. Nie stwierdzono przypadków zaniedbywania, maltretowania lub wykorzystywania seksualnego dzieci.

Jak informuje Prokuratura w 2022 roku prowadziła 18 (2 mniej) spraw związanych z kierowaniem samochodami i rowerami po użyciu alkoholu. Sprawy te były prowadzone przeciwko 23 podejrzanym. W omawiamy okresie do Sadu z Art. 178a§1 i §2 kk skierowano 20 spraw mniej o 2 niż w 2020 roku. W tym roku Prokuratura skierowała do komisji jeden wniosek o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W sprawach związanych z Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzono 5 sprawy z Gminy Praszka, z których 5 zostało skierowanych do Sądu Rejonowego w Oleśnie.

Jak informuje **Sąd Rejonowy w Oleśnie** w związku z obowiązkiem leczenia odwykowego nadzór kuratorski ustanowimy przez Sąd w Oleśnie posiada 3 osoby to jest o 5 mniej w porównaniu do 2020 roku (tu należy nadmienić, że nadzór kuratorski trwa dwa lata). W sądzie toczą się 4 spraw związanych z występowaniem przemocy domowej i w 4 sprawach prowadzony jest nadzór z art. 207 kk. Władzę rodzicielską ma ograniczoną 0 rodzin z terenu naszej gminy gdzie przyczyną był alkohol. W 2021 roku w sprawach związanych z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii w Sądzie do dnia 30 października toczyło się 5 spraw w tym jedna w stosunku do nieletniego. Tu podobnie jak w informacji otrzymanej od Prokuratury nie da się oddzielić pewnych statystyk z całego powiatu tylko dla Praszki.

3/ Pomoc Społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Praszce udziela pomocy 141 rodzinom, a ma zarejestrowanych 53 rodzin, w których nadużywany jest alkohol w tym 54 osoby, które mają problem z alkoholem z tego 22 osoby są zdiagnozowane, 32 osoby spożywają alkohol szkodliwie. Rodziny te stanowią 37,59% rodzin objętych pomocą. W rodzinach tych jest 15 dzieci (w tym 6 nieletnich i 9 pełnoletnich) wobec dwu rodzin w naszej gminie, rodzice mają częściowo ograniczoną władzę rodzicielska.

Rodziny korzystały z pomocy materialnej i rzeczowej na łączną kwotę 102.931,95 zł. to jest 36,27 % kwoty w stosunku do wszystkich podopiecznych z 2021 roku. Ze środków tych opłacono: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne, zakup gorących posiłków, świadczenia pieniężne, pomoc prawną i psychologiczna oraz pomoc asystenta rodzinnego. Pracownicy ośrodka odnotowali też u rodzin objętych pomocą 14 przypadków pozostawania osób uzależnionych w całkowitej abstynencji. W 8 przypadkach abstynencja trwa już ponad 12 lata. W 6 przypadkach odnotowano powrót do nałogu po przerwie trwającej kilka lat. Są też przypadki powrotu do nałogu po odbyciu leczenia odwykowego.

Pracownicy Socjalni odnotowali 11 przypadków występowania przemocy domowej. Pracownicy Socjalni mają podejrzenia, że w 5 rodzinach może występować problem narkotykowy. Zespół Interdyscyplinarny pracujący przy OPS informuje, że w 2021 roku zostało założonych 12 niebieskich kart, z czego 11 założyła Policja i 1 Gminna Komisja ds. RPA.

3-1/ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

W omawianym okresie to jest w 2021 roku z prowadzonego przez Centrum poradnictwa z terenu Miasta i Gminy Praszka skorzystała 1 osoba, w tym poradnictwo prawne 1 osoba i psychologiczne 1 osoba. W 2021 roku nie odnotowano przypadków udzielenie schronienia rodzinom z Praszki gdyż obecnie centrum nie prowadzi schroniska. Centrum prowadzi też program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy. Z terenu naszej gminy OPS – Zespół Interdyscyplinarny wytypował 10 osób a Zespół Kuratorów Sądowych 2 osoby, jednak do uczestnictwa w programie pomimo kilku zawiadomień o jego rozpoczęciu nikt się nie zgłosił. Jak szacuje PCPR może to być spowodowane ograniczeniami wprowadzonymi przez COVID. W 2021 roku nie odnotowano przypadków zaniedbywania dzieci i nie występowano o ograniczenia lub pozbawienie władzy rodzicielskiej.

4/ Lecznictwo odwykowe.

Z terenu miasta i Gminy Praszka do zakładach lecznictwa odwykowego zgłosiło się łącznie 77 osób, to jest o 14 mniej niż 2020 roku, z tego w **Zakładzie Lecznictwa Odwykowego w Woskowicach** 3 osoby (2 mężczyzn i 1 kobiety). Detoksykację przechodziła 1 osoba. Do terapii przystąpiły 3 osoby. W tej grupie 3 osoby odbyły całą terapię a jedna przystąpiła też do terapii pogłębionej. Pacjenci z Praszki stanowili 0,56% wszystkich. Należy też nadmienić, że okres oczekiwania na miejsce w Zakładzie w Woskowicach wynosi do 1,5 miesiąca niezależnie czy pacjent jest sądowy czy zgłaszający się dobrowolnie. Ośrodek podaje informację, że te osoby zostały skierowane przez Sąd natomiast pacjenci dobrowolni nie są obejmowani odrębną statystyką i nie da się ich oddzielić od statystyki wojewódzkiej. **W Przychodni Uzależnień od Alkoholu w Oleśnie** z terenu miasta i gminy przebywały 62 osoby w tym 25 uzależnione /w tym 20 mężczyzn a 5 to kobiety / zgłosiło się też 37 osób współuzależnionych / 30 kobiety, 4 mężczyźni i 3 dzieci /. Łącznie leczeniem objęto 16 osób uzależnionych i 37 współuzależnionych (w tym 4 dzieci). Z tego 6 osób zostało skierowanych przez Sąd, 10 osób podjęło leczenie po rozmowach z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i po rozmowie motywującej Pełnomocnika. W terapii pogłębionej - ponadpodstawowej , wzięły udział 13 pacjentów. Do poradni zgłosiło się też 16 ofiar przemocy domowej, oraz 9 sprawców przemocy, 2 narkomanów w tym wszystkie osoby z mieszanymi uzależnieniami (alkohol, narkotyki, dopalacze) była to jedna kobieta w wieku 20 lat i mężczyzna 31 lat. 5 rodzin (15 osób w tym 5 dzieci) kontynuowało terapię rodzinną. W zajęciach uczestniczyło też 5 osób DDA / dorosłe dzieci alkoholików / oraz sześcioro dzieci w wieku do 18 lat, oraz 4 osób u których rozpoznano picie szkodliwe. Pacjenci z Praszki w 2021 roku stanowili 16,80 % wszystkich leczonych w Przychodni.

Średni czas oczekiwania na miejsce w grupie terapeutycznej wynosi 2 tygodnie. Tu należy nadmienić, że ze względu epidemię terapię prowadzono w dwu formach – indywidualnie i grupowo zarówno on – lina jak i stacjonarnie.

W Zakładzie Lecznictwa Odwykowego w Parzymiechach (woj. Śląskie) leczyły się 4 osoby z terenu Praszki była to kontynuacja leczenia rozpoczętego w 2020 roku. Danych za rok 2021 nie uzyskano tłumacząc to dużym zakresem obowiązków i prac związanych z reorganizacją Ośrodka oraz epidemią COVID – 19.

W Ośrodku Terapii Uzależnień w Branicach leczyły się 2 osoby (mężczyźni) z Praszki z czego wszyscy ukończyli program podstawowy. Na oddziale detoksykacji przebywało 2

osób, które następnie zostały przyjęte na grupę terapeutyczną i kontynuowały leczenie podstawowe. Pacjenci z Praszki stanowią 0,30%. Średni okres oczekiwania na miejsce to przeciętnie 20 - 25 dni w przypadku pacjentów dobrowolnych oraz około 1 - 2 miesięcy w przypadku kierowanych przez Sąd.

W Ośrodku Terapii Uzależnień w Warcie (woj. Łódzkie) leczyła się 1 osoba z Praszki z czego i ukończyła program podstawowy. Na oddziale detoksykacji nie przebywały osoby z Praszki. Pacjenci z Praszki stanowią 0,20%. Średni okres oczekiwania na miejsce to jeden miesiąc jeśli chodzi o oddział stacjonarny, natomiast na oddział ambulatoryjny bez oczekiwania. W tym ośrodku leczyła się też jedna osoba, u której rozpoznano współistniejące uzależnienie od alkoholu, narkotyków i hazardu była to pełnoletnia uczennica.

W Ośrodku – Oddziale Terapii Uzależnień w Lublińcu (woj. Śląskie) leczyły się 3 osoby z Praszki, które ukończyły program podstawowy. Na oddziale detoksykacji przebywała 3 osoby, które następnie zostały przyjęte na grupę terapeutyczną i terapię podstawową ukończyły. Pacjenci z Praszki stanowią 0,30%. Średni okres oczekiwania na miejsce to w zależności od dnia zgłoszenia gdy jest to w poniedziałek to 5 dni gdy piątek to bez oczekiwania gdy jest wolne miejsce w grupie terapeutycznej.

W Poradni Uzależnień od Alkoholu w Kluczborku z terenu gminy Praszka nikt się nie leczył. Pacjenci z Praszki wybierają Kluczbork ze względu na tylko dwa zjazdy w tygodniu ale nie maja możliwości kontynuowania dalszej terapii pogłębionej.

W Przychodni Terapii Uzależnień ProVitaMed w Wieluniu z terenu Praszki leczyły się dwie osoby i te osoby ukończyły terapie podstawową. Jedna osoba uczestniczy w terapii pogłębionej.

Od siedemnastu lat gmina uczestniczy na podstawie zawartego porozumienia w partycypacji kosztowej utrzymania Przychodni Odwykowej – kosztach terapii ponadpodstawowej, której nie finansuje NFZ. Dzięki temu w Klubie Abstynenta przy Pl. Grunwaldzkim 9 w co trzeci piątek miesiąca przyjmuje psycholog – terapeuta, z którym zajęcia cieszą się dużą popularnością

Dane dotyczące osób leczonych zostały zebrane tylko z ośrodków w województwie opolskim i najbliższych w województwie śląskim i łódzkim.

5/ Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży.

W 2021 roku we wszystkich typach szkół na terenie Miasta i Gminy Praszka uczyło się 1563 uczniów – jest to spadek w porównaniu do roku poprzedniego o 128 uczniów. W tym: Szkoły Podstawowe – 1156, ZSP – 391, LO 119, Szkoły specjalne – 26. Specjalnym programem profilaktycznym objęto wszystkich uczniów klas VI i VII szkół podstawowych. PROGRAM „III elementarz czyli program siedmiu kroków" był realizowany przez 7 realizatorów pod opieką instruktora, który przed każdym kolejnym krokiem organizował szkolenie zgodnie z zaleceniami autora programu. Takich spotkań było 7 czyli tyle ile kroków w programie. W realizacji tych programów uczestniczyli też rodzice dla których ten program przewiduje dwa spotkania. Łącznie tym programem profilaktycznym objęto 338 uczniów w tym kl. VI – 182 i VII - 156. Program nie był realizowany w SP w Przedmościu gdyż są tam klasy I – III oraz Szkole Podstawowej w Wierzbie. Program będzie realizowany do 10 grudnia 2021 roku.

W 2021 roku gmina uczestniczyła w ogólnopolskiej kampanii społeczne. Zachowaj Trzeźwy Umysł", do której przystąpiły wszystkie szkoły podstawowe oraz Świetlica Terapeutyczna łącznie ponad 862 uczestników. Efektem prowadzonych podczas kampanii działań były prowadzone częściowo przez Internet zajęcia, dla których organizator przygotował specjalną platformę cyfrową. Szkoły uczestniczące w kampanii otrzymały

specjalne klucze dla nauczycieli koordynatorów kampanii oraz klucze dla uczniów. Podczas tych zdalnych zajęć uczniowie uczestniczący e kampanii rozwiązywali zadania konkursowe, krzyżówki z wiedzy oraz rebusy i układanki. Wykonywali też zaproponowane prace plastyczne oraz literackie na temat: pod hasłem „Szczęśliwa chwila, szczęśliwy dzień, szczęśliwe życie" oraz pisali pocztówki do przyjaciela. Termin wykonywania wszystkich prac został wyznaczony na dzień 30 czerwca 2021 roku. Łącznie wszystkimi formami działalności profilaktycznej na terenie Praszki objęto 1200 uczniów to jest 76 % ogółu. W 2021 z funduszy profilaktyki przeznaczano środki na zakupy nagród na imprezy sportowe i rekreacyjne oraz na środki dezynfekcyjne w związku z COVID – 19.
Bardzo dobrze funkcjonowała Świetlica Terapeutyczna prowadzona od 1 lutego 2017 roku przez OPS. Świetlica jest czynna codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 13^{00} do 18^{00} a w okresie wakacji i ferii od 10^{00} do 15^{00}. Ze stałej pomocy korzysta od 7 do 10 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i nie tylko – tu należy nadmienić, że liczba dzieci w takich rodzinach maleje a tym samym jest ich mniej w świetlicy. Dzieci uczestniczące w zajęciach otrzymują posiłek, który same przygotowują w ramach prowadzonych zajęć. Część posiłków jest sponsorowana przez Stowarzyszenie „Nepsis" a konkretnie przez jednego z jego członków, który jest właścicielem masarni i dostarcza do świetlicy wyroby wędliniarskie. W tym roku ze względu na pandemię zajęcia świetlicowe były częściowo zawieszone. Od czerwca zajęcia zostały wznowione w reżimie sanitarnym to jest zgodnie w wytycznymi MZ. W tym celu dla potrzeb świetlicy zostały zakupione środki ochrony higienicznej, termometry oraz pomocny sprzęt do pracy zdalnej. Profilaktyka to dziedzina, która angażuje ludzi w wielu wymiarach i w związku z tym jest niezwykle różnorodna. Osoby które się nią zajmują, maja bardzo różne przygotowanie, cele, działania oraz instrumenty, którymi się posługują. Znajdujemy w niej zarówno ludzi twórczych i odpowiedzialnych jak i tych, którzy spłaszczają przedmiot, którym się zajmują i ograniczają się do działań, które w efekcie przynoszą odbiorcą szkodę. Najlepszym i najtańszym narzędziem ograniczającym zjawisko używania psychoaktywnych środków legalnych i nielegalnych jest profilaktyka – wg zasady, iż łatwiej i taniej jest zapobiegać i przeciwdziałać, niż ponosić ogromne koszty skutków choroby, terapii i późniejszej rehabilitacji. Niestety o ile skutki terapii, rehabilitacji czy readaptacji da się zaobserwować, mierzyć i wyliczyć to efekty działań profilaktycznych, szczególnie uniwersalnych są raczej niewymierne, nie znaczy to, że prewencja jest nieefektywna a co za tym idzie nie potrzebna. Bardzo ważna w tym zakresie jest metoda aktywizująca, zawierająca elementy kształtowania umiejętności życiowych i spełniająca tym samym standardy technologii profilaktycznych. Jednorazowe akcje mogą być tylko uzupełnieniem profilaktyki. Najlepsza profilaktyka to profilaktyka rekomendowana o sprawdzonych standardach i metodach ewaluacji.

6/ Działalność Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczy obecnie 6 osób. Skład komisji został ustanowiony Zarządzeniem Burmistrza z dnia 17 stycznia 2013 roku.
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatruje sprawy na posiedzeniach co najmniej jeden raz w miesiącu. Posiedzenia Komisji odbywają się w godzinach popołudniowych a miejsce posiedzeń to pomieszczenie w Klubie Osiedlowym Spółdzielni Mieszkaniowej. Podczas tych posiedzeń w pierwszej kolejności rozpatruje wnioski o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W dalszej kolejności posiedzenia zapoznaje zainteresowanych z opiniami wydanymi przez Biegłych Sądowych. Podczas tych spotkań prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia. W 2021 roku komisja przyjęła **13 (do 01.11.2021)** wniosków o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu z tego, 2 z OPS,1 Prokuratura Rejonowa w Oleśnie, 10 wniosków złożonych zostało przez członków rodziny. Był też 10 przypadków gdzie nie było potrzeby wysyłania materiałów do zbadania przez biegłego gdyż sami zainteresowani postanowili

zgłosić się na leczenie gdyż po rozmowie zrozumieli swój problem. Do zbadania przez biegłego wysłano łącznie 13 spraw. Trzy wnioski zostały oddalone w trakcie trwania procedury ze względu na opinię biegłych, którzy stwierdzili brak wskazań do leczenia odwykowego. Do Sadu Rejonowego skierowano 5 wniosków w sprawie wszczęcia postępowania odnośnie zastosowana obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Trzy postępowania zawieszono w związku z dobrowolnym poddaniem się leczeniu odwykowemu. Jeden wniosek przesłano do komisji w sąsiedniej gminie ze względu na zmianę miejsca zamieszkania. Dwa wnioski są jeszcze w trakcie procedowania. Do końca października 2021 roku Gminna Komisja ds. RPA zaopiniowała osiem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Była to gastronomia i detal. W tym trzy wnioski dla nowych podmiotów gospodarczych. Obecnie trzy osoby z naszego terenu posiadają nadzór Kuratora Sądowego w związku z postanowieniem Sądu o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego. Jest to o pięć mniej w stosunku do 2020 roku. Jest to wynikiem tego, że nadzór kuratorski trwa 2 lata.

Ponadto Komisja prowadzi punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, który jest czynny w czwartki w godzinach od 17,oo – 19,oo za wyjątkiem jednego miesiąca w okresie wakacyjnym oraz tych czwartków gdy przypada w dzień ustawowo wolny. Z punktu konsultacyjnego korzystają w większości członkowie rodzin, w których występuje problem alkoholowy. W 2021 roku do punktu konsultacyjnego oraz pełnomocnika zgłosiły się 40 osób osobiście i 14 telefonicznie w śród, których były też osoby z poza terenu naszej gminy. Osoby pełniące dyżury w Punkcie gdy zachodzi potrzeba uzgadniają telefonicznie poradę w Przychodni Uzależnień lub skierowanie na leczenie. W 2021 roku w ten sposób bez uruchamiania całej procedury administracyjnej skierowano na leczenie bądź detoksykację 15 osób.

Punkt konsultacyjny cieszy się dużym zainteresowaniem i jest znany poza granicami Gminy o czym świadczą wizyty zainteresowanych z innych gmin. W Punkcie konsultacyjnym jest prowadzona biblioteczka fachowa, która posiada bogatą literaturą oraz wideotekę o tematyce alkoholowej oraz filmy fabularne o tej tematyce. Z biblioteki bardzo często korzysta młodzież i studenci pedagogiki. Ten Punkt Konsultacyjny mieści się w Klubie Abstynenta aby dostęp do niego był przez cały tydzień a nie tylko w czwartki. Należy nadmienić, że członkowie komisji za pełnione dyżury nie pobierają wynagrodzenia. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych są instytucjami na tyle nietypowymi, że co do zasady nie obejmuje ich obowiązek stosowania bezpośrednio ani przepisów procedury administracyjnej (z wyjątkiem postępowania w sprawie wydania opinii w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy), ani cywilnej – właściwie instytucje te funkcjonują prawie wyłącznie na podstawie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z tego względu w związku z epidemią możemy napotykać pewne trudności w organizacji pracy podczas trwania stanu epidemii. Należy wziąć pod uwagę różne obowiązki gminnych komisji, a w szczególności specyfikę procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. Organizując pracę gminnej komisji, będziemy pamiętać o konieczności zapewnienia bezpieczeństwa zarówno członkom gminnych komisji, jak i osobom stawiającym się na jej posiedzenia. Z tego względu będziemy zmuszeni mieć na uwadze przede wszystkim aktualne, ogólne zalecenia i wytyczne, publikowane na stronach rządowych – szczególnie te ogłoszone po 24 sierpnia 2020 r. Na szczególną uwagę zasługuje również § 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Umożliwia on wprowadzenie w jednostkach organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze publicznym ograniczeń, polegających na wykonywaniu wyłącznie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom. Z kolei inny artykuł tego rozporządzenia stanowi, że „Decyzję o rodzaju i formie wprowadzanych ograniczeń, o których mowa w w/w Rozporządzeniu, podejmuje, z zastrzeżeniem ust. 4, kierownik urzędu administracji

publicznej lub kierujący jednostką organizacyjną wykonującą zadania o charakterze publicznym Kolejnym bardzo istotnym przepisem w zakresie organizacji prac gminnej komisji jest art. 15zzx Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Przepis ten stanowi, że: „W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego oraz działające kolegialnie organy: wykonawcze oraz pomocnicze w jednostkach samorządu terytorialnego mogą zwoływać i odbywać obrady, sesje, posiedzenia, zgromadzenia lub inne formy działania właściwe dla tych organów, a także podejmować rozstrzygnięcia, 51 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
Zgodnie z Ustawa członkowie komisji są wynagradzani w sposób określony w Programie Profilaktyki. Dlatego w związku z obecnym stanem prawnym wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji będzie wynosiło 15% najniższego wynagrodzenia. Wynagrodzenie przysługuje tylko za udział w posiedzeniu komisji, które odbywają się poza godzinami pracy. Tu należy też nadmienić, że koszty komisji to nie tylko jej wynagrodzenie. Do kosztów komisji zalicza się też jej obsługę biurową, wynagrodzenie biegłych, prace zlecone to jest miedzy innymi wywiady środowiskowe, które są niezbędne w prowadzonych przez komisje postępowaniach, oraz wydatki rzeczowe związane z jej obsługą. Te wydatki jak wynika z opinii RIO powinny pochodzić z budżetu gminy.
Komisja prowadzi też badania i analiz niezbędne do prawidłowego podejmowania działań profilaktycznych. Właśnie dzięki tym badaniom znamy skalę zjawiska w zakresie problematyki alkoholowej i narkotykowej. Komisja przeprowadza kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opiniuje wnioski o wydanie nowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Podczas posiedzeń opiniuje też napływające oferty pod względem ich przydatności do prowadzonych przez gminę działań profilaktycznych.

W tak skrótowej formie nie sposób wymienić wszystkich działań, którymi zajmuje się komisja w Naszym mieście i gminie. Radni o pracach komisji są na bieżąco informowani podczas sprawozdania Burmistrza na każdej Sesji Rady Miejskiej.

7/ Działalność Klubu Abstynenta i grup samopomocowych.

Na naszym terenie od 1998 roku istnieje grupa samopomocowa Anonimowych Alkoholików, w skrócie AA. Jej mityngi odbywają się w środy od godziny 18,30. Grupa ta liczy 35 osób choć systematycznie w mityngach uczestniczy od 25 – 28 członków. W 2000 roku powstała grupa samopomocowa dla rodzin alkoholików Al.-Anon , w tej grupie spotykają się kobiety i inni członkowie rodzin osób uzależnionych. Spotkania tej grupy odbywają się w wtorki od godziny 18,00. Grupa ta liczy 16 osób choć podobnie jak w AA systematycznie uczestniczy w pracach od 12 – 14 osób. Patronat nad tą grupa objęła Przychodnia Uzależnień z Olesna. Od 2002 roku istnieje też grupa samopomocowa DDA – spotkania do połowy 2014 roku odbywały się w piątki a obecnie tylko raz w miesiącu z wyłączeniem okresu wakacyjnego (są to młodzi ludzie, z których część pracuje poza polska lub w dużych ośrodkach na terenie Polski). Jednak aby nie tracić kontaktu gdy jest to możliwe jej członkowie spotykają się częściej i maja też kontakt z Przychodnią Uzależnienia w Oleśnie. Grupa DDA skupia 8 członków.
Grupy wsparcia spotykają się cztery razy w miesiącu (piątek) – jest to dodatkowa forma pracy z osobami mającymi problem w utrzymaniu trzeźwości. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia liczy przeciętnie 29 osób. Jednak gdy zachodzi potrzeba, grupy zbierają się częściej – jest to na wniosek osoby zainteresowanej wsparciem. We wszystkich spotkaniach grupy wsparcia uczestniczy opiekun z Przychodni Uzależnień a jej członkowie uczestniczą też w „Maratonach" organizowanych przez Przychodnię. Jednak rok 2021 ze względu na pandemię SARS-CoV 2 działania znacznie zostały ograniczone ale aby nie tracić kontaktu organizowano spotkania zdalne przez Internet lub za pomocą łączy

telefonicznych. Po złagodzeniu obostrzeń organizowano już spotkania w normalnym trybie ale z zachowaniem warunków ostrożności i bezpieczeństwa dla uczestników spotkań.

W 2010 roku zapoczątkowano pracę profilaktyczną w zakładach pracy. Największe zainteresowanie tym tematem przejawia zakład „Neapco", Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz „Marcegalia" ale tegoroczny stan epidemiczny pokrzyżował plany spotkań i nie ma pewności, że ten stan nie powtórzy się w 2022 roku. W Klubie istnieje Społeczna Rada Klubu, która została powołana w 2001 roku i Zarząd Stowarzyszenia „NEPSIS". Zajmują się one koordynacją pracy klubu, ustalają plany działania, pozyskuje nowych członków, świadczą pomoc psychospołeczną dla rodzin z problemem alkoholowym. W 2021 roku z porad prowadzonych w Klubie Abstynenta skorzystało 39 osób, w tym 21 osób było raz a 18 dwa razy i więcej. W 2021 roku na konsultacje do Zakładów Lecznictwa Odwykowego oraz Przychodni w Oleśnie skierowano 15 osób.

W 2008 roku zostało zarejestrowane jeszcze jedno stowarzyszenie pod nazwą Praszkowskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nasza Szansa", które skupia rodziny abstynenckie. Swoje spotkania mają raz w tygodniu w pomieszczeniach Centrum Profilaktyki. Na spotkania przychodzi od 10 – 12 osób. W prowadzonych warsztatach wspomagających trzeźwienie w siedzibie stowarzyszenia uczestniczyło średnio 12 osób a w wyjazdowych 10 członków. To stowarzyszenie było i dalej jest kontynuatorem wyjazdu na ogólnopolski przegląd artystyczny twórczości abstynenckiej „ZAMCZYSKO ", które odbywają się w Olsztyna koło Częstochowy. Organizuje przeglądy abstynenckiej twórczości artystycznej oraz zawody sportowe, rajdy rowerowe. Z funduszy gminnych są fundowane nagrody oraz opłaca się wyjazdy na spotkania i pomoc terapeutyczną. Stowarzyszenie to było organizatorem w 2021 roku Konferencji z okazji dnia trzeźwości oraz działań „Prowadzę jestem trzeźwy" ale ze względu na epidemię konferencję zaplanowaną na kwiecień musiano odwołać. Przedstawiciele Stowarzyszenia „NEPSIS" oraz „Nasza Szansa" uczestniczyli w spotkaniach abstynenckich Tatry 2021 w Małym Cichym oraz w Licheńskich spotkaniach trzeźwościowych, spotkaniach trzeźwości na Jasnej Górze i Górze Świętej Anny (dni skupienia). Stowarzyszenia były inicjatorem kampanii „Prowadzę jestem trzeźwy", oraz „Sierpień miesiącem trzeźwości". We wrześniu 2021 roku Zarządy stowarzyszeń „Nasza Szansa" i „Nepsis" zorganizowali w Praszce spotkanie Prezesów Stowarzyszeń i Klubów Abstynenckich Śląskiego Regionalnego Związku Klubów i Stowarzyszeń Abstynenckich. Tu należy nadmienić, że stowarzyszenia z Praszki należą właśnie do tego Związku, gdyż taki związek na Opolszczyźnie nie funkcjonuje.

Wracając jeszcze do działalności Klubu Abstynenta oraz stowarzyszeń abstynenckich należy wspomnieć, że utrzymują on stałe kontakty z ponad 33 klubami i stowarzyszeniami w Polsce. Corocznie organizują spotkania rocznicowe, w 2021 roku takie spotkanie się nie odbyło z wiadomych i wcześniej omawianych względów. Stowarzyszenia organizują imprezy integracyjne o charakterze sportowym min. rajdy rowerowe, spływy kajakowe, zawody piłkarskie oraz tenisa stołowego oraz rozrywkowe min. ogniska oraz wyjazdy grupowe na zajęcia terapeutyczne.

Należy się cieszyć, że koalicja trzeźwościowa w naszej miasto – gminie jest coraz większa, że coraz więcej osób chce promować zdrowy tryb życia, bo na drodze do wychowania w trzeźwości rodziny potrzebują bezpiecznego i przyjaznego środowiska. Potrzebują społeczeństwa, w którym nie ma przyzwolenia na sprzedaż alkoholu nieletnim. Rodzice mają prawo oczekiwać, że ich dzieci nie otrzymają alkoholu na spotkaniu towarzyskim, w mieszkaniu przyjaciół czy na szkolnej dyskotece. Maja prawo wymagać od szkoły i nauczycieli jednoznacznego stosunku wobec picia alkoholu. Abstynencja dzieci i młodzieży nie jest dobrowolnym wyborem, lecz koniecznością. Potrzeba odwagi i determinacji we wprowadzaniu przepisów, które pozwolą zapobiegać problemom niszczącym tak wiele dobra w naszych rodzinach i ojczyźnie. Często reklamy pokazują napoje alkoholowe jako wybawienie od zmartwień i źródło szczęśliwego życia. Często do

promocji piwa wykorzystuje się symbole narodowe, takie jak flaga i hymn co jest niedopuszczalnym dla Polaków czyli łączeniem tak ważnych symboli z alkoholem. Problemem jest też pobłażliwy stosunek rodziców do spożywania alkoholu przez dzieci. Usprawiedliwianie synów i córek, przyzwolenie na weekendowe upijanie się, to otwieranie drzwi przed przyszłymi dramatami, które nie pojawiają się nagle, lecz narastają powoli kumulując wiele pozornie nieistotnych wydarzeń. Dlatego też zakładamy na 2021 rok wprowadzenie do realizacji nowego programy profilaktycznego „Spójrz Inaczej". Ale aby można to było zrobić konieczne jest przeszkolenie nowych kadr, gdyż dotychczasowa kadra zaczyna się kurczyć ze względów wiekowych a co za tym idzie i zdrowotnych. Tu mamy nadzieje, że zgłoszą się nowi chętni do pracy przy realizacji w szkołach programów profilaktycznych.

8/ Narkotyki a młodzież.

Część Gminnego Programu dotycząca Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 została opracowana w oparciu o ustawodawstwo międzynarodowe i Rzeczpospolitej Polskiej:

Konwencję o Substancjach Psychoaktywnych z 1971 roku,
Konwencję Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z 1988 roku,
Strategię Antynarkotykową Unii Europejskiej na lata 2005 – 2008,
Plan działań Unii Europejskiej w zakresie narkotyków na lata 2005 – 2008,
Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 roku, poz. 2050)
Ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 roku nr 249 poz.2104)
Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. Z 2021 roku, poz. 1119 z późn. zm.)
Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003 roku, nr 96, poz. 837 z późn. zm.)
Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 (jeszcze obowiązujący)

Opracowanie pierwszego Miejsko – Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zostało poprzedzone badaniami diagnostycznymi na temat sytuacji w mieście i gminie Praszka. Badania były prowadzone w lutym, maju i czerwcu 2008 roku. Następnie gdy powstawał wspólny Miejsko Gminny Program Profilaktyki uzupełniono je badaniami ankietowymi w 2011, 2014, 2016 i 2018 roku podczas realizacji kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł". Od 2019 roku ze względu na stan epidemiczny badania statystyczne nie były prowadzone dlatego wykorzystano badania z lat wcześniejszych.

POPULACJA I PRÓBA

Badanie objęło dwa roczniki młodzieży – młodzież urodzoną w 1992 (5) roku i 1990(3) r. Założono, że 95% tej młodzieży uczęszcza do szkół, w zdecydowanej większości do trzecich klas gimnazjów i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (licea ogólnokształcące, licea profilowane, technika). W związku z tym próba badawcza została pobrana spośród młodzieży szkolnej z tych typów szkół i poziomów klas. Jednostką losowania była klasa szkolna, próba miała zatem charakter klasowo –warstwowy. Tu nie mieliśmy zbyt dużego wyboru ponieważ w gminie mamy tylko jedno gimnazjum i dwie szkoły ponadgimnazjalne. W wybranych losowo klasach tych szkół badaniu poddawano wszystkich obecnych w tym czasie uczniów. Należy nadmienić, że badaniem objęto 10% uczniów wymienionych szkół to jest 156 uczniów obu poziomów.

Zbadano popyt na narkotyki z którego wynika, że chęć spróbowania potwierdziło 18,1% badanych uczniów klas III gimnazjów i 40,7% uczniów klas II ponadgimnazjalnych.

Użycie kiedykolwiek w życiu narkotyku deklarowało 5,31% badanych ale zależy to od rodzaju substancji i wynosiło od 14,4% w przypadku Marihuany do 0,8% heroiny. W klasach II wygląda to następująco średnia deklarowana to 9,57% w przypadku Marihuany to 36,5% do 1,3 heroiny. Jest to porównywalne ze średnimi wynikami dla Polski. Z badań wynika też, że dostępność niektórych substancji na Opolszczyźnie jest mniejsza niż w skali kraju. Przyrównano tu pierwsze badania z 1999 roku gdzie dostępność w skali kraju wzrosła natomiast na Opolszczyźnie zmalała.

8-1/ Opis zjawiska na podstawie diagnozy i danych z 2008 i danych z 2014 i 2016 roku.

W trakcie zbierania informacji **z Komisariatu Policji w Praszce oraz Komendy Powiatowej Policji w Oleśnie** dotyczących zjawiska narkomanii wynika, że zarzuty postawiono 6 osobom, którym udowodniono łącznie 6 czynów związanych z prowadzeniem sprzedaży narkotyków. Do Sądu Rejonowego w Oleśnie w 2021 roku skierowano 6 spraw związanych z narkotykami. Ponadto jedno postępowanie jest wtoku Obecnie nadzór kuratora w związku z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii posiada 10 osób Są też prowadzone jeszcze inne sprawy w których występują sprawy związane z narkotykami.

Z Sądu Rejonowego w Oleśnie Wydział Karny oraz Rodzinny i Nieletnich otrzymano informacje o prowadzonych sprawach, których w 2006 roku było 6 natomiast w 2007 roku są prowadzone cztery sprawy, natomiast w 2008 roku była prowadzona jedna sprawa, w której było pięciu oskarżonych. W 2009 roku w Sadzie Olesno nie prowadzono żadnych spraw związanych z narkotykami. W 2010 roku prowadzonych jest 13 spraw a w 2011 roku nie prowadzono żadnej sprawy. W 2012 roku Sąd Rejonowy zakończył wszystkie postępowania i wydał 19 orzeczeń a w 2013 roku zakończył 7 spraw. W 2014 6 spraw. W 2015 5 spraw wydano 3 orzeczenia oraz ustanowiono nadzór kuratorski nad 12 osobami. 2016 roku 10 spraw i 13 osób posiada nadzór kuratorski. W 2017 roku prowadzono tylko 5 spraw ale nadzór kuratorski posiada 13 osób. W 2018 roku zakończono 8 spraw, kuratora wyznaczono dla 6 osób. W 2019 roku 11 spraw zakończono natomiast w 2020 roku prowadzono 8 spraw. W 2021 roku 5 spraw.

Prokuratura Rejonowa w Oleśnie nadesłała następujące informacje, że prowadzono w 2007 roku 9 spraw związanych z narkotykami z tego 5 skierowano do Sądu Rejonowego w Oleśnie a trzy sprawy zostały umorzone natomiast w jednej śledztwo jest w toku. W 2008 roku prowadzono pięć postępowań związanych z naruszeniem ustawy o narkomanii. W tej liczbie 2 sprawy skierowano do Sądu akt oskarżenia przeciwko 4 osobom, a w trzech sprawach postępowanie toczy się przeciwko 6 osobom. W 2009 roku prowadzonych jest 6 spraw, które są rozwojowe (w toku). W 2010 roku zakończono trzy sprawy a jedna jest w toku. W 2011 roku prokuratura prowadziła 2 sprawy oraz jedna jest pod nadzorem. W 2012 roku było to 5 spraw a w 2013 roku 6 spraw. W 2014 7 spraw. W 2015 roku nadzorowała 5 spraw. W 2016 roku nadzorowano 11 spraw z tego 10 skierowano do Sadu a jedna sprawa jest w toku. W 2017 roku Prokuratura Rejonowa w Oleśnie do Sądu przekazała 5 spraw i prowadzi jeszcze jedno postępowanie. W 2018 roku Prokuratura Rejonowa prowadziła 11 spraw z tego 8 przekazano do Sadu Rejonowego w Oleśnie. W 2019 roku Prokuratura przekazało do Sądu 9 spraw. W 2020 roku Prokuratura prowadziła 8 spraw i wszystkie zakończyła przekazując akta sprawy do Sadu Rejonowego w Oleśnie. W 2021 roku prowadzono 7 spraw – 5 przekazano do Sądu a w dwu przypadkach prowadzone jest dalsze postepowanie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Praszce informuje, że pomocy materialnej udzielono 9 rodzinom, w których jak przypuszczają może występować problem narkotykowy. Choć jest to tylko przypuszczenie bo nie ma oficjalnej informacji. W 2009 roku jest podejrzenie trzech osób o używanie narkotyków. W 2010 roku jest podejrzenie w stosunku do jednej osoby i tyle samo w 2011 i 2012 roku. W 2013 roku są dwie osoby podejrzane a w 2014 też dwie. W 2015 roku też występuje podejrzenie w stosunku do trzech osób. W 2016 roku

podejrzenie o używanie narkotyków odnotowano w dwu przypadkach. W 2017 roku odnotowano jeden przypadek używania narkotyków. W 2018 roku nie stwierdzono przypadków używania narkotyków i podobnie w 2019 roku. Bez zmian jest też w 2020 roku. W 2021 roku ale są to tylko przypuszczenia, że w 5 rodzinach może występować problem narkotykowy.

Z danych uzyskanych w **Przychodni Uzależnień w Oleśnie** wiemy, że w 2005 roku były to 2 osoby, a w 2006 3 osoby, 2007 roku leczyły się 3 osoby uzależnione od narkotyków że w 2008 roku leczyło się 2 narkomanów. Na terapię indywidualną uczęszcza jedna osoba, która odbyła roczna terapię poza terenem naszego województwa. W 2009 roku w Przychodni leczyło się 3 narkomanów. W 2010 roku leczyły się 2 osoby a w 2011 roku leczyła się jedna osoba a w 2012 roku dwie osoby. W 2013 roku była leczona 1 osoba i w 2014 roku dwie osoby. W 2015 roku leczyły się dwie osoby uzależnione od narkotyków i jedna od dopalaczy. W 2016 roku zarejestrowano 2 pacjentów z problemem narkotykowym. W 2017 roku przychodnia zarejestrowała 4 osoby uzależnione od narkotyków i jedną uzależnioną od narkotyków i dopalaczy. W 2018 roku przychodnia zarejestrowała 3 osoby uzależnione od narkotyków i jedną uzależnioną od narkotyków i dopalaczy i podobnie w 2019 roku. W 2020 roku w Przychodni leczono 3 pacjentów z powodu uzależnień współistniejących – alkohol, narkotyku i hazard. W 2021 roku w przychodni leczyły się dwie osoby – jedna kobieta i jeden mężczyzna.

W naszej Gminie funkcjonują trzy Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, które przekazały następujące informacje:

NZOZ „CENTRUM” – Nie stwierdzono osób zgłaszających problem narkotykowy.

NZOZ „ESKULAP” – Nie stwierdzono osób zgłaszających problem narkotykowy.

NZOZ „MEDYK” – Nie stwierdzono osób zgłaszających problem narkotykowy.

Po sprawdzeniu aktów zgonów z lat 2005/2007 nie znaleziono zgonów z numerem statystyczny choroby ICD 10. W 2008 roku odnotowano 2 takie przypadki. W 2009 roku był jeden taki przypadek. W 2010 roku nie odnotowano przypadków zgonu z takim numerem statystycznym a w 2011 roku odnotowano jeden taki przypadek. W 2012 roku takich przypadków odnotowano 3 a w 2013 roku 6. W 2014 – 5. W 2015 roku stwierdzono 6 takich przypadków. W 2016 roku odnotowano 5 przypadków zgonu z numerem statystycznym ICD 10. W 2017 roku odnotowano 9 przypadków zgonu w numerem statystycznym ICD 10**.** W 2018 roku odnotowano 5 przypadków zgonu z numerem statystycznym ICD 10 na odnotowanych 54 zgonów. W 2019 roku na 57 zgonów zarejestrowanych w Praszce w 6 przypadkach odnotowano symbol ICD 10. W 2020 roku na terenie gminy odnotowano do dnia 30.10.2020 rok 70 zgonów w tym 0 z symbolem ICD 10. W 2021 roku odnotowano 101 zgonów w tym 0 z symbolem ICD 10.

SYGNAŁY MOGACE ŚWIADCZYĆ, ŻE MŁODY CZŁOWIEK MOŻE MIEĆ KONTAKT ZE ŚRODOWISKIEM NARKOTYCZNYM

- nagłe zmiany nastroju i zachowaniu (duża aktywność, zmęczenie), izolowanie oraz zamykanie się w sobie,
- nagła zmiana grona dotychczasowych przyjaciół na innych zwłaszcza starszych od siebie,
- spadek zainteresowania szkołą, sportem i ulubionymi zajęciami,
- izolowanie się od innych domowników, spędzanie większości czasu samotnie w swoim pokoju,
- kłamstwa i wykręty, wynoszenie z domu wartościowych przedmiotów, podkradanie pieniędzy,
- nie wytłumaczalne spóźnienia,
- przebywanie nocne poza domem bez uprzedzenia,
- tajemnicze krótkie rozmowy telefoniczne,
- używanie tajemniczych określeń podczas rozmów,
- częste spóźnienia na lekcje,

• opuszczanie zajęć lekcyjnych (wagary),

Chęć spróbowania narkotyku 15-16 lat G. i 17-18 lat klasy PG.

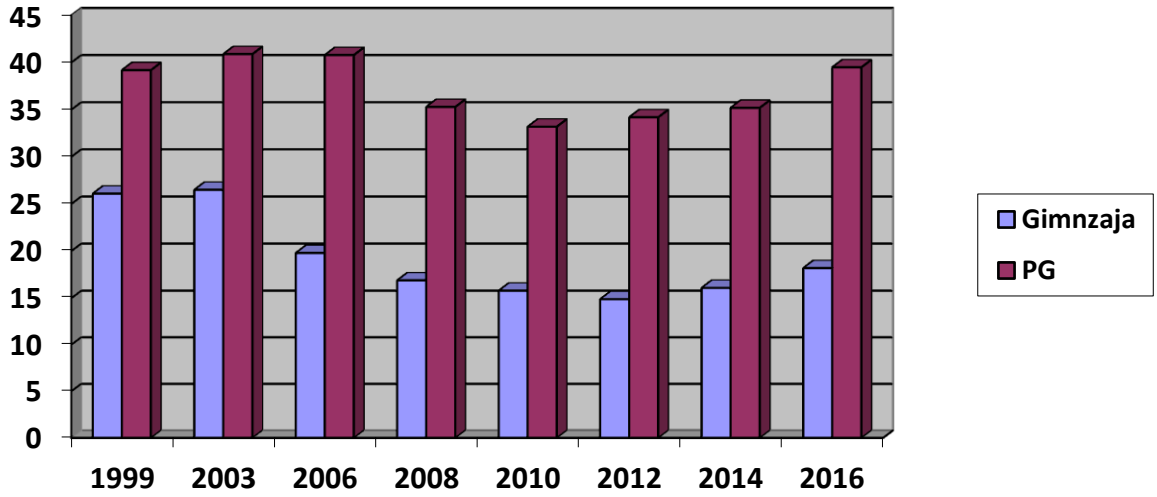

CELE i ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W PRASZCE NA 2022 ROK

Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień na 2022 rok

I. **ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE I GMINIE PRASZKA.**

II. **OGRANICZENIE POPULACJI OSÓB PIJĄCYCH RYZYKOWNIE I SZKODLIWIE.**

III. **ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ.**

Cele szczegółowe i zadania:

Zgodnie z art. 4.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Prowadzenie działań związanych z profilaktyka i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest zadaniem własnym gminy" Ustawa wymienia 6 szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z art. 4.1 w postaci Gminnego programu profilaktycznego uchwalonego przez Radę Gminy. W zakresie przeciwdziałania narkomanii Art. 10. 1 informuje, co należy do zadań własnych gminy i wymienia zadania własne gminy w tym zakresie. Jest to 5 zadań, które pokrywają się z zadaniami z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. Nie przewiduje tylko działań związanych z kontrolą i podejmowaniem interwencji w związku z naruszaniem prawa. Ponadto program zawiera prowadzenie działań wynikających z potrzeb i możliwości ujawnionych w analizie problemów profilaktyki uzależnień

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

1 - Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz ich rodzin.

Metoda dochodzenia do celu:

- dalsze kontynuowanie działalności Miejsko Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin celem ułatwienia warunków do pierwszego kontaktu z osobami znającymi problem,
- dalsze finansowanie zajęć w programie ponadpodstawowym dla osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach porozumienia z Przychodnią Uzależnień celem ułatwienia dostępu do udziału w programach terapeutycznych,
- systematyczne szkolenie osób pomagających uzależnionym i współuzależnionym w celu podniesienia kwalifikacji i poznania nowych metod leczenia,
- kontynuowanie funkcjonowania telefonu zaufania dla osób z problemem alkoholowym na bazie Klubu Abstynenta i działalności stowarzyszeniowej,
- dalsze finansowanie działalności Klubu Abstynenta celem umożliwienia spotkań funkcjonującym na terenie gminy grupom wsparcia i ruchom samopomocowym,
- dalsza współpraca z Przychodnią Uzależnienia w Oleśnie i Zakładem Lecznictwa Odwykowego w Woskowicach oraz Zakładami w Branicach, Parzymiechach, Lublińcu, Warcie oraz Ostrzeszowie, ośrodkami MONAR celem pozyskania do współpracy z grupami i stowarzyszeniami specjalistów z zakresy terapii uzależnień,
- zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów punktu konsultacyjnego, oraz instytucji współpracujących min. OPS, szkoły, poradnie itp.,
- pomoc finansowa w organizacji obozów terapeutycznych, wyjazdów integracyjnych oraz spotkań grup trzeźwościowych zgodnie z określonym programem terapeutycznym,
- w przypadku dalszego trwania epidemii COVID – 19 i konieczności pracy zdalnej zakup dodatkowego sprzętu ze środków przewidzianych na profilaktykę.

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

2 - Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy, pomocy psychospołecznej i prawne, a szczególnie ochrony przed przemocą w rodzinie.

Metoda dochodzenia do celu:

- uczestnictwo w działaniach informacyjno – edukacyjnych dotyczących występowania przemocy w rodzinie, oraz nagłaśnianie tego tematu na terenie miasta i gminy Praszka,
- dalsze utrzymywanie zatrudnienia / na godziny / min. pedagoga, psychologa do pracy w klubie i świetlicy, prowadzenie szkoleń z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom przemocy w rodzinie i środowisku,
- udział w miarę możliwości w przedsięwzięciach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie poprzez kierowanie ofiar i sprawców na prowadzone tam programy korekcyjne,
- udzielanie rodzinom pomocy w związku z podjęciem terapii min. poprzez pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc w organizowaniu wyjazdów na obozy terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin w których występuje problem alkoholowy i zjawisko przemocy poprzez dofinansowanie przewozów,
- dalsze prowadzenie szeroko pojętej kampanii edukacyjnej o możliwości uzyskania pomocy przez współuzależnionych – dystrybucja ulotek, broszur i podręczników.
- stała współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy w Rodzinie.
- Nawiązanie współpracy z autorami programu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w szkołach poprzez kierowanie na szkolenia zainteresowanych tym tematem nauczycieli.
- w przypadku dalszego trwania epidemii COVID – 19 i konieczności pracy zdalnej zakup dodatkowego sprzętu ze środków przewidzianych na profilaktykę.

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

3 - Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególnie dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także

<u>działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</u>

Metoda dochodzenia do celu:

- organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży takich jak: III elementarz czyli program siedmiu kroków, NOE, Spójrz inaczej, oraz programów rekomendowanych zgodnych z wymogami profilaktyki na podstawie porozumień w sprawie ich realizacji, pomoc w zakupie sprzętu do zajęć sportowych i rekreacyjnych realizowanych w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz pomoc w realizacja takich zajęć dla wszystkich chętnych poprzez finansowanie instruktorów,
- prowadzenie świetlicy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez zlecenie zadania OPS w Praszce,
- dalsze wszechstronne wspieranie i finansowanie kształcenia w dziedzinie profilaktycznych programów szkolnych nauczycieli i pedagogów tak, by stali się oni osobami pierwszego kontaktu dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholowy oraz w celu realizacji programu przeciwdziałania wyuczonej bezradności,
- wspomaganie finansowe konkretnych programów profilaktycznych, które będą służyły polepszeniu bazy zabezpieczającej czas wolny,
- wspomaganie podejmowanych prze organizacje i instytucje działań, których celem jest promowanie zdrowego stylu życia, np. imprezy rozrywkowe bez alkoholu, zawody sportowe, konkursy itp.,
- dalsze organizowanie akcji profilaktycznych typu: konkursy i zawody sportowe o wyraźnym charakterze profilaktycznym,
- umożliwienie dostępu do wiedzy poprzez prenumeratę czasopism, książek, płyt oraz ich odpowiedniej dystrybucji.
- Pomoc w dożywianiu dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, które uczestniczą w zajęciach organizowanych na terenie świetlicy socjoterapeutycznej.
- Uruchomienie programu psycho - korekcyjnego dla skazanych za prowadzenie pojazdów po użyciu alkoholu kierowców.
- Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, które się sprawdzają i przynoszą efekty min. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Prowadzę Jestem Trzeźwy,

Powstrzymać przemoc domową, Postaw na Rodzinę oraz Pozory mylą, dowód nie itp.

- Utrzymywanie współpracy z zakładami pracy celem zwiększenia efektywności działań związanych z profilaktyką w zakładach pracy.
- Nawiązanie współpracy z autorami programu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w szkołach oraz przygotowanie nowych realizatorów programów profilaktycznych w związku ze zmianami – odchodzenie realizatorów na emerytury.
- w przypadku dalszego trwania epidemii COVID – 19 i konieczności pracy zdalnej zakup dodatkowego sprzętu ze środków przewidzianych na profilaktykę.

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

4 - Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Metoda dochodzenia do celu:

- Dalsze wspieranie finansowe działalności Klubu Abstynenta poprzez ponoszenie kosztów lokalowych, wynagrodzenia gospodarza, oraz bieżących remontów lokalu,
- Częściowe finansowanie kosztów terapeutycznych dla osób pragnących ukończyć PRO lub wziąć udział w sesjach terapeutycznych w ramach obozów,
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Inicjatywa Wobec Zagrożeń „NEPSIS", Stowarzyszeniem Rodzin Abstynenckich „Nasza Szansa" i innymi o podobnym zakresie działania celem przekazania części zadań własnych,
- Utrzymywanie stałej współpracy z Pełnomocnikiem Zarządu Województwa ds. PiRPA, Pełnomocnikiem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, PARPĄ, Krajowym Biurem ds. PN, MONAR,
- Finansowanie autorskich programów profilaktycznych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, które spełniają kryteria i posiadają odpowiednie rekomendacje.
- Poprawa warunków lokalowych poprzez doprowadzenie instalacji gazowej do lokalu Klubu a w przyszłości zmiany ogrzewania z elektrycznego na gazowe.

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

5 - Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sadem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- dotyczy przypadków sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym
- dotyczy przypadków promocji i reklamy w sposób niezgodny z postanowieniami ustawy,
- systematyczne kontrole punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

6 - Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez pomoc organizacyjną i finansową Klubu Integracji Społecznej gdy wystąpi taka inicjatywa.

- Małe gminy takie jak Praszka ze względu na skromne fundusze nie są w stanie samodzielnie utrzymać Klubów ale jest to możliwe przy udziale Stowarzyszeń.
- Realizacja tego punktu jest możliwa tylko poprzez organizowanie robót publicznych i prac interwencyjnych dla osób po terapii w zakładzie lecznictwa odwykowego.

ZADANIE SZCZEGÓŁOWE:

7 - Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnika Zarządu ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Metoda dochodzenia do celu:

- Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu lub wysyłanie na takie leczenie,
- Kierowanie spraw do biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- Kierowanie do Sadu wniosków w sprawie wszczęcia postępowania odnośnie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- Zbieranie wywiadów środowiskowych,
- Prowadzenie kontroli placówek pod względem przestrzegania Ustawy o wychowaniu w trzeźwości,

- Utrzymywanie stałej współpracy z Sądem, Prokuraturą, Kuratorami Sądowymi, Zakładami lecznictwa odwykowego,
- Stałe pełnienie dyżurów w punkcie konsultacyjnym zgodnie z zaplanowanym grafikiem / stanowi załącznik do programu /
- Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – zgodnie z nowelizacja ustawy i przepisami miejscowymi,
- Opiniowanie przedstawionych programów profilaktycznych i informowanie Burmistrza o swoich uwagach,
- Czuwanie nad prawidłową realizacja Miejsko Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Utrzymywanie stałej współpracy z klubem abstynenta, Grupami AA i Al.-anon min. w zakresie pozyskiwania nowych członków poprzez delegowanie gospodarza Klubu na comiesięczne spotkania z odbywającymi terapię w Woskowicach,
- Stałe podnoszenie kwalifikacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- w przypadku dalszego trwania epidemii COVID – 19 i konieczności pracy zdalnej zakup dodatkowego sprzętu ze środków przewidzianych na profilaktykę.

Te omówione wyżej zadania samorządu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są zadaniami własnymi gminy, a ich realizacja jest finansowana z wpływów uzyskanych przez samorządy za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Jednak nie są to zadania obowiązkowe, gdyż nie na wszystko starczy funduszy. Jest to jednak stabilna podstawa ekonomiczna niezależna od budżetu państwa.
Aby można było realizować te zadania konieczna jest nowoczesna profilaktyka, której podstawą jest promocja zdrowia i zapobieganie konkretnym, zdefiniowanym zagrożeniom. Zasadniczym miejscem oddziaływań profilaktycznych jest środowisko , w którym żyje młody człowiek, a więc:
- rodzina,
- szkoła,
- środowisko wychowawcze – rówieśnicze,

Zdaniem wielu autorytetów w dziedzinie profilaktyki to szkoła jest miejscem gdzie spotykają się żywotne interesy wszystkich rodziców. To rodzice i nauczyciele powinni ze sobą współpracować i wzajemnie sobie pomagać w opracowywaniu programów wychowawczych a nawet w miarę swoich kompetencji mogą podejmować zadania dydaktyczne.
Szkoła powinna zadbać o to aby system pomocy psychologicznej i pedagogicznej był ważną częścią programu wychowawczego, dlatego, że w każdej szkole znajdują się dzieci o specyficznych deficytach albo też mniej lub bardziej poważnych zaburzeniach rozwoju i tu istotnym zadaniem jest pomoc bezpośrednia.
Z teorii i praktyki wiadomo, iż środowisko rówieśnicze jest ważnym źródłem doświadczeń dla dzieci już od szkoły podstawowej. Dla nastolatków zaczyna być ono najważniejsze. Dlatego w system profilaktyczny powinno się angażować tzw. liderów

młodzieżowych, którzy będą partnerami lub asystentami przy realizacji programów opiekuńczo – wychowawczych.
Szczegółowy harmonogram kosztów realizacji tych zadań stanowi integralną część Miejsko Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień.

Sposoby realizacji programu

1/ Podmioty koordynujące i realizatorzy Programu.
Realizacja Miejsko – Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień jest koordynowana przez Pełnomocnika Burmistrza Praszki ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Poszczególne zadania Programu realizowane są poprzez:

- ✓ Siły własne Urzędu Miejskiego w Praszce, który jest dysponentem środków finansowych w ramach Programu,
- ✓ Zlecanie zadań jednostkom gminnym, w tym placówkom oświatowym w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych lub konkursu ofert,
- ✓ Zakupy i zlecenia zewnętrzne:
- poprzez konkursy ofert,
- poprzez zamówienia publiczne,
- bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych,

W realizacji zadań Programu Pełnomocnik współpracuje z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która jest komisją ekspercką w zakresie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zainteresowane pomioty mogą zwracać się do komisji o opinię merytoryczną w przypadku występowania z wnioskami o zlecenie zadania w ramach Programu.

2/Odbiorcy programu.
a. osoby uzależnione i ich rodziny,
b. placówki terapeutyczne,
c. środowiska samopomocowe integrujące osoby uzależnione i ich rodziny,
d. instytucje samorządowe z terenu miasta i gminy Praszka,
e. osoby zaangażowane w działalność profilaktyczna,
f, dzieci i młodzież, rodzice oraz wychowawcy szkolni,
g. ogólnie pojęta społeczność lokalna,
h. organizacje pozarządowe prowadzące działalność profilaktyczną,
i. rodziny, w których występuje przemoc domowa,
j. ofiary i sprawcy przemocy,
k, placówki i instytucje tworzące system interwencji i przeciwdziałania przemocy,
l, bezrobotni,

3/ Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe.
Miejsko – Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie a stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100% wydatków).

4/ Wskaźniki monitoringu.
a. Liczba osób objętych terapią,
b. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi – min. współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
c. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,

d. Liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe,
e. Liczba osób przyjętych przez komisję, Pełnomocnika i Punkt Konsultacyjny,
f. Liczba i efektywność kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

5/ Sposoby informacji o realizacji programu.

a. Sprawozdania finansowe sporządzane co pół roku będą integralną częścią sprawozdań budżetowych przestawianych Radzie Miejskiej,

b. Sprawozdania cząstkowe z realizacji program będą przedstawiane w informacji Burmistrza na każdej Sesji Rady Miejskiej,

Wnioski o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu

Wnioskodawca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
RAZEM	37	35	25	22	27	24	24	20	11	18	18	19	14	15	23	28	30	16	13
Prokuratura	0	1	5	6	4	7	1	4	2	0	1	2	0	1	4	4	8	0	1
Kurator i inni	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0
Policja	9	10	4	6	6	7	8	3	2	6	2	1	1	1	1	1	1	1	0
OPS	5	3	1	0	2	2	1	2	1	0	6	4	4	1	3	5	1	5	2
Członkowie rodziny	23	21	15	12	14	7	14	11	6	12	9	11	9	12	15	18	19	9	10
Wnioski do Sądu	10	7	7	9	11	11	5	6	4	7	7	7	5	5	12	13	13	5	5

Informacje przedstawione w tabeli dotyczące 2021 roku stanowią dane na dzień 30 października 2021 roku

Lecznictwo odwykowe w liczbach

Rodzaj terapii	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
RAZEM	96	84	89	42	54	44	54	53	52	114	58	57	48	88	95	98	109	91	93
Terapia podstawowa	66	75	70	42	54	44	54	53	52	102	58	45	38	53	63	60	71	70	77
Terapia pogłębiona	30	9	19	16	21	17	25	18	8	47	10	12	10	9	32	38	36	21	16

Informacje przedstawione w tabeli dotyczące 2021 roku stanowią dane na dzień 30 października 2021 roku

Rodziny z problemem alkoholowym na terenie miasta i gminy Praszka – podopieczni OPS.

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
RAZEM	**62**	**37**	**29**	**31**	**40**	**32**	**52**	**42**	**49**	**37**	**51**	**51**	**50**	**58**	**30**	**61**	**46**	**56**	**53**
Osoby uzależnione	**67**	**70**	**54/30**	**33**	**44**	**33**	**59**	**46**	**59**	**33**	**54**	**53**	**50**	**64**	**30**	**36**	**47**	**51**	**54**
Dzieci w tych rodzinach	**67**	**59**	**59**	**47**	**36**	**19**	**39**	**30**	**34**	**17**	**26**	**26**	**18**	**22**	**9**	**9**	**13**	**28**	**15**

Informacje przedstawione w tabeli dotyczące 2021 roku stanowią dane na dzień 30 października 2021 roku

Naruszanie prawa w związku z alkoholem

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Interwencje domowe	**53**	**92**	**63**	**93**	**114**	**98**	**106**	**83**	**93**	**89**	**17**	**28**	**19**	**21**	**13**	**8**	**9**
Zatrzymani do wytrzeźwienia	**14**	**12**	**9**	**37**	**24**	**13**	**46**	**26**	**26**	**36**	**16**	**26**	**34**	**30**	**36**	**48**	**51**
Zakłócenie porządku publicznego	**22**	**19**	**46**	**53**	**59**	**62**	**58**	**77**	**78**	**77**	**127**	**42**	**12**	**63**	**58**	**27**	**70**
Wypadki i kolizje	**69**	**7**	**6**	**8**	**3**	**3**	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**	**7**	**12**	**(89)cały powiat**	**(82)cały powiat**	**(59)cały powiat**	**(90)cały powiat**
Prowadzenie pojazdu po alkoholu	**77**	**84**	**53**	**72**	**68**	**73**	**93**	**61**	**63**	**65**	**25**	**75**	**34**	**26**	**63**	**100**	**51**
Osoby nietrzeźwe w miejscach publicznych	**25**	**38**	**46**	**47**	**35**	**23**	**46**	**26**	**31**	**36**	**20**	**26**	**33**	**31**	**42**	**44**	**33**

Informacje przedstawione w tabeli dotyczące 2021 roku stanowią dane na dzień 30 października 2021 roku

Gdzie uzyskać pomoc w przypadku problemu alkoholowego i narkotykowego

Przychodnia Terapii Uzależnień w Oleśnie
ul. Krasickiego 22
46-300 Olesno
tel. 35-84-090

Punkt Konsultacyjny
Gminnej Komisji ds. RPA
ul. Mickiewicza 18
Praszka
tel. 35-91-329

Centrum Profilaktyki Pl. Grunwaldzki 9
Praszka Plac Grunwaldzki 9
Tel. 35-91-527
Poniedziałek – Piątek 14^{00} - 21^{00}
Niedziela 15^{00} - 19^{00}

Spotkanie grupy AA
Środa –18^{30} – 21^{00}
Mityng otwarty – pierwsza środa miesiąca

Spotkanie grupy Al-Anon
wtorek godzina 18^{00} - 21^{00}

Spotkania grupy DDA
Piątek 18^{00} - 21^{00} (Czasowo tylko jeden lub dwa razy w kwartale)

Grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym
Każdy piątek od godziny 18^{00}

Stowarzyszenia „Nasza Szansa”
Telefon zaufania całodobowy – 607 819 625
Spotkania Stowarzyszenia każdy czwartek od 18^{00} do 21^{00}

Świetlica Terapeutyczna - program „ Pomocna dłoń ”
Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek i piątek godzina 14^{00} - 18^{00}

NZOZ Ośrodek MONAR
ul. 20-lecia PRL 12 tel. (077) 460-98-19
49-156 Gracze

NZOZ Ośrodek MONAR
ul. Leśna 2 tel. (077) 402-75-91
46-053 Lędziny – Zbicko

S.W dla NiPCH. Szpital

ul. Szpitalna 18 tel. (077) 486-81-40
48-140 Branice

Poradnia uzależnień

ul. Wodociągowa 4 Opole tel. (077) 54-14-100

Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Boczna 4a
Praszka
Tel. 35-91-037

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Praszce

„ CENTRUM „
ul. Gańska 3
tel. 35-91-186

„ ESKULAP „
ul. Powstańców Śląskich 8
tel. 35-91-001 lub 002

„ MEDYK „
ul. Fabryczna 17
tel. 35-90-113 lub 114

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Konopnickiej 8
46-300 Olesno
Czynne codziennie od 8^{00} - 14^{30}
tel. 35-97-315

Komenda Powiatowa Policji

ul. Klonowa 1a
46-300 Olesno
tel. 997

Komisariat Policji w Praszce

ul. Piłsudskiego 35
Tel. 35-88-333

Pełnomocnik Burmistrza d/s PiRPA
Urząd Miejski w Praszce
Plac Grunwaldzki 13
tel. 35-91-010 wew. 105

Ośrodek Lecznictwa Odwykowego
Woskowice Małe Nr 15
46-142 Bukowa Śląska
tel. /0-77 / 41-96-555

Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
ul. Głogowska 25B
OPOLE
tel. / 0-77 / 45-53-817

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Aleje Jerozolimskie 155
02-326 Warszawa
tel. (22) 250 63 26

Dział Lecznictwa Odwykowego i Programów Medycznych
Tel. (22) 250 63 39
(22) 250 63 46

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „NIEBIESKA LINIA”
Aleje Jerozolimskie 155
02-326 Warszawa
tel. (22) 666 10 36
801 12 00 02

Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego ds. PiRPA
ul. Piastowska 14
45-082 Opole
tel. (77) 448 15 40

Powiatowe Centrum Zdrowia S.A,
ul. Sienkiewicza 20B
46-200 Kluczbork
Tel. 77 418 26 02

Schemat systemu wsparcia dla potrzebujących pomocy w przypadku problemu alkoholowego lub narkotykowego

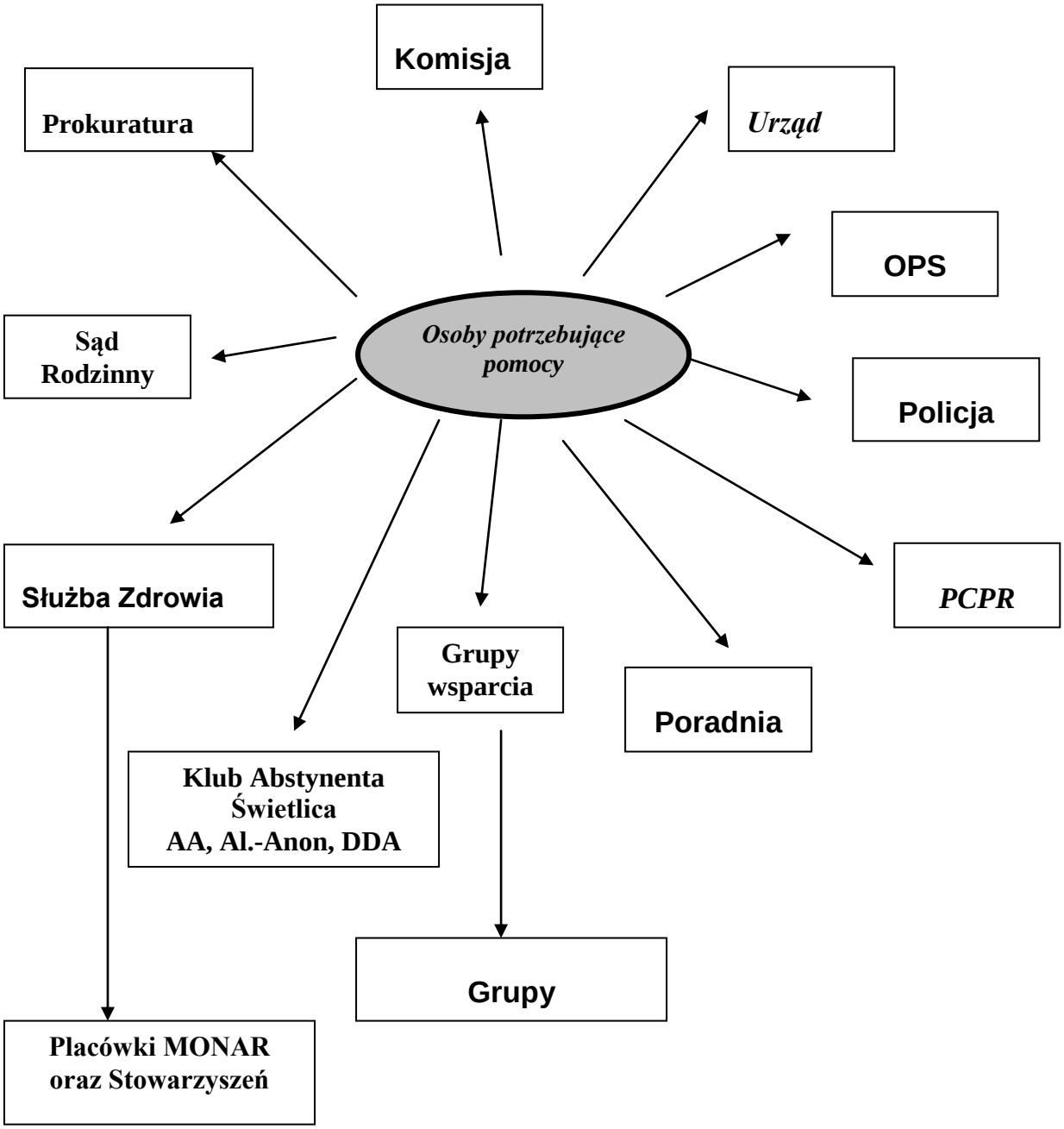

PLAN DYŻURÓW

Członków Gminnej Komisji d/s RPA w Punkcie Konsultacyjnym.
na 2022 rok

CZWARTEK godzina 17^{00} - 19^{00}

1/ Marek Jarząb.....Policjant.....13.01, 07.04, 07.07, 13.10,

2/ Elżbieta Marciniszyn.....Terapeuta.....27.01, 21.04, 21.07, 27.10,

3/ Danuta Noga.....Pedagog.....10.02, 05.05, 11.08. 10.11,

4/ Andrzej Podyma……..Przew. Komisji……..…17.02, 19.05, 25.08, 24.11,

5/ Agnieszka Struzik.....Pracownik Socjalny.....10.03, 09.06, 08.09. 08.12

6/ Danuta Zadworna.....Pielęgniarka.....24.03, 23.06, 22.09. 22.12,

W 2022 roku dyżury będą pełnione w Klubie Osiedlowym Spółdzielni Mieszkaniowej ul. Mickiewicza 8a / baraczek / telefon (34) 35 91 329

Harmonogram Posiedzeń Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok

1/ 13 stycznia
2/ 10 lutego
3/ 17 marca
4/ 14 kwietnia
5/ 12 maja
6/ 09 czerwca
7/ 14 lipca
8/ 18 sierpnia
9/ 15 września
10/ 13 października
11/ 17 listopada
12/ 15 grudnia

Posiedzenia komisji odbywają się w miejscu j/w od godziny 17^{00}.

Ilościowy wykaz punktów sprzedaży napojów alkoholowych

W poszczególnych miejscowościach miasta i gminy Praszka
w 2021 roku.

PUNKTY SPRZEDAŻY DETALICZNEJ

1. **Brzeziny.....1**
2. **Gana.....1**
3. **Kowale.....1**
4. **Praszka.....18**
5. **Przedmość.....1**
6. **Strojec.....3**
7. **Szyszków.....1**
8. **Wierzbie.....2**

RAZEM.....28 punktów

PUNKTY GASTRONOMICZNE

1. **Praszka.....7**
2. **Przedmość.....1**
3. **Marki - Lachowskie.....1**

RAZEM.....9 punktów

Liczba mieszkańców w tych miejscowościach gdzie znajdują się punkty sprzedaży
napojów alkoholowych

1/ Brzeziny – 302	**2/ Gana – 530**	**3/ Kowale – 1.030**
4/ Praszka – 7.279	**5/ Przedmość – 645**	**6/ Szyszków - 268**
7/ Marki -14/132	**8/ Strojec – 989**	**9/ Wierzbie - 564**

ILOŚĆ PUNKTÓW SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY PRASZKA STAN NA DZIEŃ 30. 10. 2021 ROKU OBRAZ POGLĄDOWY

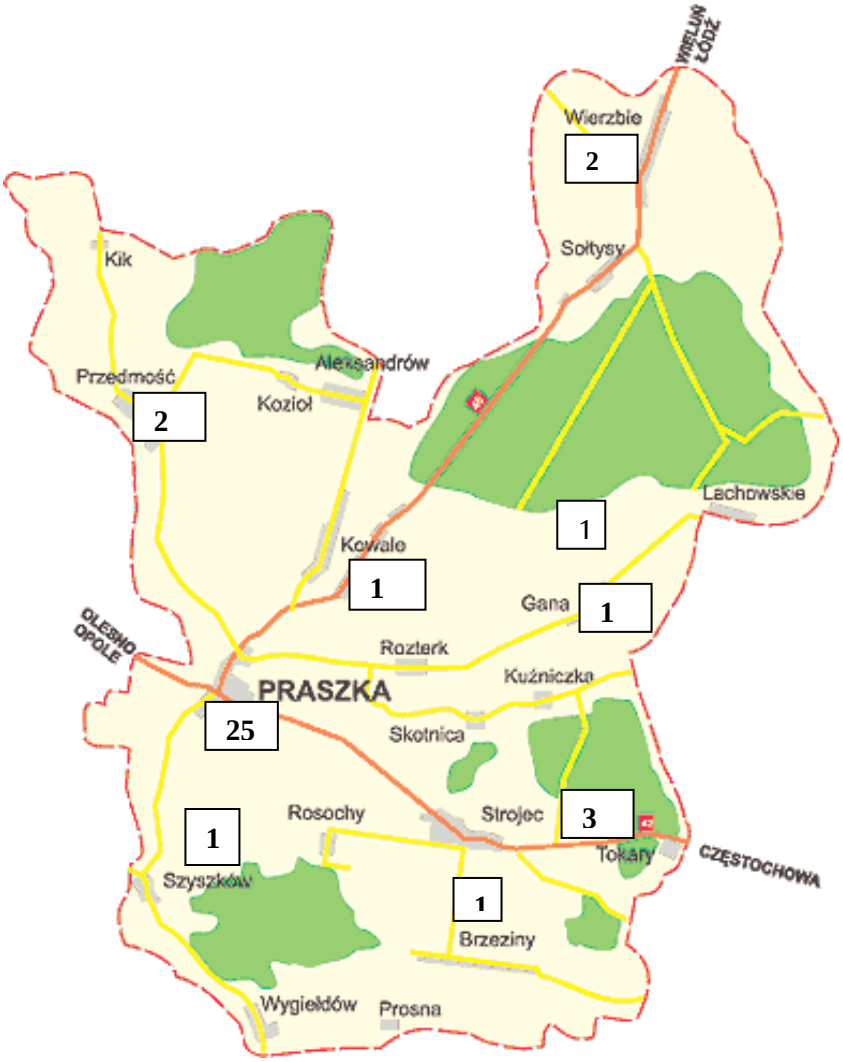

Szczegółowy Harmonogram
Kosztów realizacji Miejsko Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień w Praszce na 2022 rok

Lp.	ZADANIE	Metoda Realizacji	Dla kogo	Termin	Odpowiedzialny	Koszt	% udział kosztów
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin	Dalsze finansowanie zajęć w programie ponadpodstawowym dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach zawartego porozumienia z Poradnią Odwykową	Dla osób z problemem i ich rodzin.	Cały rok	Pełnomocnik i Komisja		
		Dalsze kontynuowanie pracy Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin celem ułatwienia im warunków pierwszego kontakty ze specjalistami	J/w	Cały rok	Komisja		
		. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz czasopism dla potrzeb szkół, poradni itp.	Dla wszystkich	Cały rok	Pełnomocnik		
		Pomoc finansowa dla osób z problemem alkoholowym W przypadku zakwalifikowania na specjalistyczne zajęcia terapeutyczne lub obozy profilaktyczne.	Trzeźwi alkoholicy	Cały rok	Komisja	**Razem na zadanie 36.000,oo**	**12,85 % kosztów**

1	2	3	4	5	6	7	8
II	Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	Udzielanie rodzinom w których występuje problem pomocy materialnej w związku z podjętym leczeniem. Pomoc w organizacji wyjazdów na obozy terapeutyczne oraz w zabezpieczeniu czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i dotkniętych przemocą w okresie wakacji i ferii min. dofinansowanie transportu. Uczestnictwo w działaniach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dla tych rodzin w których występuje przemoc poprzez odizolowanie ofiar od sprawców w oparciu o porozumienie zawarte z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie	Leczący się Dzieci, Młodzież, Dorośli Osoby dotknięte przemocą	Cały rok Wakacje i ferie 2022 r. Cały rok	OPS OPS, Komisja OPS, Klub Abstynenta	**Razem na zadanie 58.000,oo**	**20,70% kosztów**
III	Prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, szczególnie dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -wychowawczych	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, Takich jak: III elementarz czyli program siedmiu kroków, Program profilaktyczny NOE, spójrz inaczej. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych w szkołach i placówkach opieki. Prowadzenie świetlicy terapeutycznej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach – zatrudnienie terapeuty.	Dla zainteresowanych uczniów z terenu miasta i gminy Dla Chętnych uczniów Dla chętnych dzieci za zgodą rodziców	Cały rok 2022 Rok szkolny Cały rok 2022 włączeniem z wakacji	Zainteresowane Szkoły i Pełnomocnik OPS i Pełnomocnik		

		Częściowe przygotowanie wykonania instalacji gazowej w lokalu klubu abstynenta i świetlicy terapeutycznej celem przejścia z ogrzewania elektrycznego na ogrzewanie gazowe celem zmniejszenia kosztów w przyszłości. Dalsza część wykonania ogrzewania w nowym systemie w 2021 roku.	Dla wszystkich uczniów	Cały rok 2022	Pełnomocnik i Referat Infrastruktury Urzędu Miasta	**Razem na zadanie 80.000,oo**	**28,60 % kosztów**
IV	Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych .	Dalsze wspieranie działalności Klubu Abstynenta- uzupełnienie brakującego sprzętu w celu poprawy warunków pracy i organizowanych tam spotkań. Ponoszenie kosztów lokalowych, zatrudnienia gospodarza klubu odpowiedzialnego za lokal i znajdujące się tam mienie, ponoszenie kosztów energii, wody, ścieków, zakup środków czystości. Wspieranie działań organizacji i instytucji, których celem jest promowanie zdrowego stylu życia poprzez imprezy bezalkoholowe, konkursy, zawody sportowe, festyny trzeźwości itp. Współpraca ze Stowarzyszeniami „NEPSIS” i „Nasza Szansa” oraz innymi o podobnym zakresie działania.	Dla wszystkich, AA, Al.-anon, DDA i Alateen J/w J/w Dla wszystkich chętnych	Cały rok 2022 Cały rok 2022 Cały rok 2022 Cały rok 2022	Pełnomocnik i Komisja Pełnomocnik Komisja i Urząd Miasta Pełnomocnik i Komisja Gospodarz i Rada Klubu oraz Komisja	**Razem na zadanie 55.000,oo**	**19,70 % kosztów**

V	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Klubu Integracji Społecznej	Organizowanie zatrudnienia dla bezrobotnych wychodzących z nałogu po przedstawieniu opinii z Przychodni uzależnień, Rady Klubu i MGOPS.	Dla trzeźwych alkoholików i ich rodzin	Cały rok zgodnie z potrzebami	Pełnomocnik, OPS, Rada Klubu.	**Razem na zadanie 6.000,oo**	**2,10 % kosztów**
VI	Działania Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Kierowanie spraw do zbadania przez Biegłego celem wydania opinii odnośnie uzależnienia. Kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania odnośnie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zbieranie wywiadów środowiskowych w związku z wnioskiem o skierowanie na leczenie. Stałe pełnienie dyżurów w punkcie konsultacyjnym. Utrzymywanie stałej współpracy z Klubem Abstynenta oraz grupami samopomocowymi min. AA i Al.-Anon i DDA. Opiniowanie autorskich programów profilaktycznych i informowanie Zarządu o swoich uwagach. Stałe podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	Uzależnieni i och rodziny	Cały rok Cały rok Cały rok Cały rok Wg planu Cały rok Wg potrzeb Wg potrzeb	Komisja, Pełnomocnik. J/w J/w J/w J/w J/w J/w J/w	**Razem na zadanie 30.000,oo**	**10,70 % kosztów**

VII	Inne zadania wynikające z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości.	W celu realizacji zadań wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości Burmistrz powołuje Pełnomocnika, którego zadaniem jest prowadzenie zadań wynikających z programu. Min. obsługa komisji, utrzymywanie stałej współpracy z organizacjami i instytucjami, które w swym zakresie mają prowadzenie profilaktycznej działalności z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych. Pełnomocnik jest koordynatorem wszystkich działań wynikających z programu. Uczestniczy w spotkaniach i naradach organizowanych przez Pełnomocnika Zarządu Województwa oraz PARPE. / koszty delegacji, opłaty telefoniczne, materiały biurowe /		Cały okres realizacji programu.	Pełnomocnik.	**Razem na zadanie 15.000,00**	**5,35 % kosztów**
RAZEM WYDATKI NA 2020 ROK					**280.000,oo**		**100%**

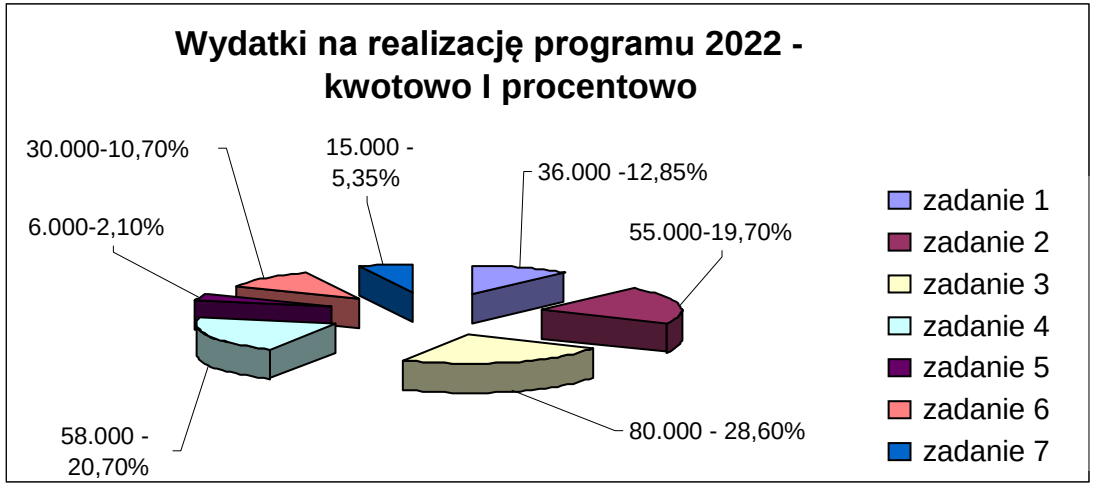

Realizacja Programu Profilaktyki Uzależnień w 2021 roku

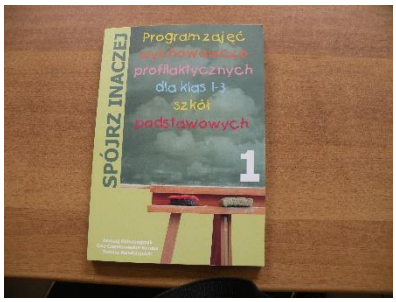

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Miejska uchwala corocznie Program Profilaktyki Uzależnień. Nasz Miejsko Gminny Program Profilaktyki Uzależnień na 2020 rok został przyjęty przez Radę Miejska w Praszce w dniu 26 listopada 2020 roku Uchwałą Nr 166/XXII/2020. Program zawiera elementy rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Jego realizację rozpoczęto już od pierwszych dni nowego 2021 roku, choć pierwsze środki finansowe wpływają do kasy gminy dopiero na koniec stycznia. Program zawierał siedem zadań własnych gminy, których realizacja została częściowo zablokowana przez stan epidemiczny COVID – 19. Dlatego też zostaliśmy zmuszeni do realizacji pewnych działań w formie zdalnej. Częściowe złagodzenie obostrzeń pozwoliło na częściową realizację zaplanowanych działań w formie tradycyjnej z zachowaniem rygorów sanitarnych narzuconych przez rozporządzenia w związku z epidemią SARS COV 2.

Zadanie I - zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

To zadanie dotyczy udzielania indywidualnych porad osobom uzależnionym i ich rodzinom. Do komisji oraz Pełnomocnika Burmistrza zgłosiły się 40 osób plus 14 telefonicznie nie tylko z terenu Praszki. Porady były też udzielane w Centrum Profilaktyki – Klub Abstynenta gdzie indywidualnie zgłosiło się 39 osób i telefonicznie 18 osób. Stowarzyszenie Nasza Szansa udzieliła też 22 porad telefonicznych. Po takich poradach 10 osób zdecydowały się złożyć wnioski o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Z osób uzależnionych od alkoholu po rozmowach 15 zdecydowały się dobrowolnie podjąć leczenie odwykowe. Rozmowy oraz motywacje członków rodzin doprowadziły do podjęcia leczenia przez 10 osób. Po rozmowach 9 sprawców przemocy postanowiło podjąć terapię, jednak do samego końca doszło tylko pięć osób. Na terapię zgłosiło się też 16 osób doznających przemocy domowej.

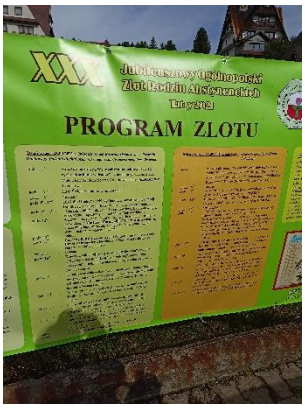

Dzięki podpisanemu Porozumieniu z Przychodnią Terapii Uzależnień z Olesna nasi mieszkańcy mają dostęp do pełnego pakietu usług świadczonych przez poradnię nawet tych, których nie finansuje NFZ są to min: terapii pogłębionej, terapii dla współuzależnionych, terapii dla ofiar przemocy, sprawców przemocy i narkotyków, maratonów dla uzależnionych i współuzależnionych. Takie maratony raz w miesiącu odbywają się też w Praszce. Prowadzone są też programy pod nazwą „Nawroty". A dla szkodliwie pijących „Jak kontrolować picie alkoholu".

W 2020 roku dla przedstawicieli Policji, Pomocy Społecznej, Pedagogów szkolnych, Komisji ds. RPA, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Straży Miejskiej nie

organizowano szkoleń uzupełniających, które dotyczyło przeciwdziałaniu przemocy domowej, rówieśniczej oraz prowadzenia pierwszych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc gdyż obowiązywały obostrzenia związane z epidemią COVID – 19. Uczestniczono w szkoleniach on-line w zakresie stosowania metody wczesnego diagnozowania i krótkiej interwencji wobec osób nadużywających alkoholu „Pierwszy kontakt" oraz „Rozmowy z trudnym klientem". Te szkolenia i konferencje ze względu na stan zagrożenia epidemicznego odbywały się w tylko w systemie zdalnym. Stowarzyszenie „NEPSIS" zatrudniło dla potrzeb ogółu mieszkańców na godziny specjalistę terapii uzależnień, który podczas dyżurów udziela indywidualnych porad. Porad udziela też psycholog delegowany przez Przychodnię Uzależnienia z Olesna. W okresie ograniczenia kontaktów te spotkania odbywały się w formie zdalnej a po poluzowaniu obostrzeń w pełnym reżimie sanitarnym.

Stowarzyszenie „Nasza Szansa" dzięki środkom otrzymanym w ramach Gminnego Programu zatrudniło terapeutę uzależnień, który też prowadzi zajęcia z osobami potrzebującymi takiej pomocy. Organizuje też inne zajęcia dla społeczności abstynenckiej oraz całych rodzin abstynenckich.

Zadanie II udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

W ramach tego zadania prowadzony był punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin. Porady udzielane są w Klubie Abstynenta przez członków Stowarzyszenia „Nasza Szansa" i „NEPSIS". W ramach tego punktu telefonicznie lub po osobistym zgłoszeniu udzielono 57 porad. Z porad można korzystać w czwartki od 17^{00} do 20^{00} (Nasza Szansa) oraz codziennie Klub Abstynenta w godzinach pracy. W oparciu o posiadaną bazę raz w miesiącu (po przerwie do m-ca maja) w Klubie Abstynenta organizowane były maratony oraz sesje rodzinne dla rodzin borykających się z problemem alkoholowym. Raz lub dwa razy w miesiącu (jeśli jest potrzeba to częściej) spotykały się grupy samopomocowe, które pomagały uczestnikom spotkań w rozwiązywaniu problemów osobistych, które mogły stworzyć zagrożenie w utrzymaniu abstynencji. Średnia liczba uczestników takich spotkań to 29 osób. Z porad można korzystać codziennie od 18^{00} do 21^{00} a w razie potrzeby nawet dłużej. Jest też czynny telefon zaufania - całodobowy prowadzony przez Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nasza Szansa".

Grupy samopomocowe takie jak AA (35 osób), AL.-Anon (16 osób) czy DDA (8 osób) (czasowo zawieszone spotkania cotygodniowe ale są prowadzone raz w miesiącu) pozostałe grupy spotykają się raz w tygodniu. Ich zadaniem jest dzielenie się doświadczeniami, swoja siłą i nadzieja, co ma duży wpływ na wspieranie innych w procesie trzeźwienia (zdrowienia). W takich spotkaniach uczestniczy przeciętnie do 20 osób. Grupa AA raz w miesiącu organizuje miting otwarty, w którym może uczestniczyć każdy zainteresowany.

Prowadzona jest Świetlica terapeutyczna dla dzieci do której na regularne zajęcia przychodzi od 7 – 10 dzieci w wieku od 7 – 16 lat. Dzieci maja do wyboru różne formy zajęć od kompensacyjnych zaczynając poprzez korekcyjne, socjoterapeutyczne, rozwijające koordynację wzrokowo – słuchową, sportowe, plastyczne i manualne a na pomocy w zajęciach z odrabiania lekcji kończąc. Dzieci maja też możliwość zjedzenia posiłku oraz wypicia ciepłego napoju, które sami przygotowują. Świetlicę prowadzi OPS w Praszce. Jednak stan epidemiczny spowodował, że musiano ograniczyć pewne formy zajęć oraz przygotowywania posiłków. Ze względu na prace remontowe od m-ca czerwca świetlica czasowo została przeniesiona do siedziby OPS. W Klubie Abstynenta swój punkt konsultacyjny prowadzi też w Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nasza Szansa", ten punkt jest dostępny tylko w czwartki podczas spotkań społeczności. Stowarzyszenie „Nasza Szansa" bardzo aktywnie propaguje zdrowy tryb życia poprzez organizacje i uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach i prowadząc własne kampanie i konkursy, które już na stałe wpisały się w krajobraz nie tylko naszego miasta i gminy ale też powiatu i województwa. I tu podobnie jak u pozostałych stan epidemiczny zmusił do zweryfikowania zaplanowanych działań.

Zadanie III prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

W ramach tego zadnia uczestniczono w społecznej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł", do której przystąpiły:

1/ Publiczne Szkoły Podstawowe 2, 3 i 4 z Praszki

2/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strojcu,

3/Publiczna Szkoła Podstawowe w Przedmościu,

4/ Publiczna Szkoła Podstawowe w Kowalach,

6/ Świetlica Terapeutyczna w Praszce,

Łącznie do tegorocznej kampanii przystąpiło 862 uczniów, którzy w kwietnia organizowali zawody sportowe, konkursy piosenkarskie, konkursy małych form teatralnych, były też Happening związany z dniem bez tytoniu oraz dniem przeciwdziałania narkomanii, który połączono z kampanią dla kierowców i sprzedawców napojów alkoholowych, podczas tego typu imprez uczniowie wręczali listy kierowcom, które odnosiły się do głównego hasła kampanii – „Za kierownicom zachowuje trzeźwy umysł", sprzedawcom wręczano listy – apele o przestrzeganie przepisów i nie sprzedawanie alkoholu nieletnim. Te działania w większości prowadzono w okresie wakacyjnym od lipca do września. Podsumowanie kampanii ze względu na pandemie zaplanowano na m-c listopad.

Od 12 października jest realizowana jesienna edycja programu profilaktycznego Jest on realizowany w szkołach podstawowych. Realizuje go 7 instruktorów w 16 klasach. Łącznie w programie bierze udział 338 uczniów w tym klasy VI 182 uczniów i klasy VII 156 uczniów. W zajęciach związanych z tym programem uczestniczyło też na pierwszych zajęciach 106 rodziców oraz 49 przedstawicieli Rad Pedagogicznych. Dla których przygotowano prezentację „Co zrobić, aby dziecko nie sięgało po alkohol lub narkotyki". Na ten cel w ramach programu zaplanowano kwotę 10.300,oo zł. W 2021 roku dla 12 chętnych nauczycieli zorganizowano czterodniowe szkolenia z realizacji programu „Spójrz Inaczej". Ten program będzie realizowany w klasach I _ III. Na to szkolenie wydatkowano kwotę 6.000,oo zł. Można jeszcze nadmienić, że zajęcia odbywały się w soboty, niedziele oraz poniedziałek i wtorek.

Do osób dorosłych skierowana była kampania społeczna „Sprawdź czy twoje picie jest bezpieczne", „Pozory mylą ,dowód nie" oraz „Prowadzę jestem trzeźwy". Do tej kampanii przystąpiły stowarzyszenia abstynenckie z naszej gminy, Policja, Straż Miejska, OPS oraz NZOZ. W Klubie Abstynenta uruchomiono punkty informacyjno – konsultacyjne z materiałami kampanii. Część tych działań prowadzona była w formie zdalnej. Ze względu na pandemie nie kontynuowano zajęć z programu „Profilaktyką w zakładach pracy" w której uczestniczą przedstawiciele największych zakładów pracy z naszego terenu. W 2021 roku wspomagano organizacje obozów i półkolonii z programami profilaktycznymi. Wspomagano też organizacje wycieczek profilaktycznych. Prowadzono działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych. Wspomagano działania promujące zdrowe i bezpieczne spędzanie wolnego czasu skierowane do młodzieży i dorosłych. Na działania organizowane przez ZHP wydatkowano kwotę 5000 zł.

Zadanie IV wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Partycypowano w kosztach organizowanych przez Stowarzyszenia Abstynenckie „NEPSIS" i „Nasza Szansa" imprez min. Dnia Trzeźwości, organizowanych wyjazdy na dni skupienia do Częstochowy oraz Lichenia. Co miesiąc są organizowane wyjazdy na Górę Świętej Anny k/Opola. Opłacono też wyjazd na spotkania Grup Abstynenckich do Małego Cichego pod nazwą Tatry 2021 i na przegląd twórczości Abstynenckiej „Zamczysko 2021". W zlocie rodzin abstynenckich Tatry 2021 uczestniczyło 15 członków naszych stowarzyszeń. Otrzymali dofinansowanie w kwocie 1.050 zł**.** Tegoroczny zlot odbył się w miesiącu wrześniu. Nasi przedstawiciele aktywnie uczestniczyli w organizowanych tam spotkaniach i imprezach zdobywając nagrody. W Klubie w każdy pierwszy piątek miesiąca przyjmuje psycholog – terapeuta oraz zatrudniony przez Stowarzyszenie „NEPSIS" terapeuta uzależnień. Z tych spotkań

członkowie klubu są bardzo zadowoleni. W celu poprawy warunków lokalowych w 2021 roku w Klubie Abstynenta zostało założone nowe centralne ogrzewanie zasilane gazem. Dzięki temu w lokalu jest też ciepła woda. Członkowie stowarzyszeń trzeźwościowych uczestniczyli w różnego rodzaju forach abstynenckich oraz innych mniej znanych zlotach noszących nazwę „Zlotów radości". We wrześniu zorganizowano rajd rowerowy i spływ kajakowy rzeką Wartą. Były to zaplanowane na wcześniejsze miesiące imprezy, które ze względu na stan epidemiczny musiano odłożyć. Na przełomie września i października zorganizowano wyjazdowe warsztaty terapeutyczne i we wrześniu spotkanie Zarządów Stowarzyszeń i Klubów Abstynenta Regionu Śląskiego, do którego należą Stowarzyszenia z Praszki.

Zadanie V podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W tym zakresie przeprowadzano kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W 2020 roku nie odnotowano przypadków naruszenia prawa w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych. Opiniowano też wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dla podmiotów, którym takie zezwolenie wygasało lub ubiegających się o nowe zezwolenia. W 2021 roku wydano osiem opinii w tym dwie dla nowych podmiotów gospodarczych. W 2021 roku została przeprowadzona akcja uświadamiająca oraz przypominająca sprzedawcą zakaz sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim. Akcja ta była przeprowadzona od lipca do września. Akcje tą prowadzili wspólnie policjanci i strażnicy miejscy. Sprzedawcy otrzymali list z wyciągiem z ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Ci którzy zdecydowali się na uczestnictwo w teście i odpowiedzieli prawidłowo na postawione pytania otrzymywali certyfikat wzorowego sprzedawcy oraz „liczniki wieku". Ponadto w związku z wyczerpaniem się materiałów edukacyjnych nawiązano współpracę ze Stowarzyszeniem Dziekania oraz Instytutem Psychologii Zdrowia, od których nieodpłatnie otrzymano pakiety materiałów edukacyjnych. Materiały te zostały przekazane do punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, NZOZ, Policji, OPS i Klubu Abstynenta.

Zadanie VI wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

W ramach tego zadania w związku z przejęciem opieki nad świetlicą terapeutyczną przez OPS w porozumieniu z PUP zatrudniono instruktora stażystę do pracy z dziećmi oraz stażystę na okres wakacyjny. Instruktor – kierownik świetlicy jest zatrudniony na pełny etat i opłacany ze środków profilaktyki. Nie zatrudniono bezrobotnych bo nie było zainteresowania ze strony osób poszukujących pracy a posiadających odpowiednie przygotowanie.

Zadanie VII działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów alkoholowych.

W omawianym okresie to jest w 2021 roku odbyło się 12 planowanych posiedzeń komisji, podczas których rozpatrywano 49 sprawy indywidualnych (w tym sprawy rozpoczęte w 2020 roku) z tego 13 skierowano do Biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Pięć wniosków skierowano do Sadu Rejonowego celem wszczęcia postępowania odnośnie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W pozostałych przypadkach zostały podjęte decyzje o dobrowolnym poddaniu się leczeniu odwykowemu. Komisja podczas posiedzeń w pierwszej kolejności rozpatruje wnioski o skierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W dalszej kolejności zapoznaje zainteresowanego z opinią Biegłych. Podczas tych spotkań prowadzone są rozmowy motywujące do podjęcia leczenia. W 2021 roku po takich rozmowach 10 osób dobrowolnie podjęło leczenie (w tym zabiegi detoksykacyjne w ZLO). Komisja monitoruje też proces leczenia osób, które podjęły dobrowolne leczenia utrzymując kontakt z członkami ich rodzin, Zakładami lecznictwa odwykowego oraz gdy pracują z zakładami pracy. W 2021 roku po otrzymaniu opinii biegłych o braku przeciwwskazań do kierowania na leczenie odwykowe, komisja oddaliła dwa wnioski – umarzając postępowanie oraz 5 wniosków zawieszono w związku z dobrowolnym poddaniem się leczeniu odwykowemu. Komisja przekazała też jeden wniosek do innej gmin w związku ze zmianą miejsca zamieszkania. W trakcie procedowania w komisji znajduje się jeszcze pięć wniosków. Obecnie komisja korzysta z biegłych zarejestrowanych na liście wojewody opolskiego, którzy przyjmują pacjentów w Oleśnie.

Podczas tych posiedzeń Komisja zaopiniowała też jeden wniosek w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2020 roku w związku z brakiem podstaw komisja nie wnioskowała o cofniecie zezwolenia ani też przy opiniowaniu wniosków nie występowała o skracanie godzin otwarcia punktów sprzedaży.

Z Burmistrzem Praszki komisja zawarła porozumienie na mocy, którego delegowano do pracy w zespole interdyscyplinarnym trzech swoich przedstawicieli, którzy pracowali w zespole cały rok. Komisja w 2021 roku w związku z otrzymaniem informacji o występowaniu przemocy w rodzinie założyła jedną „Niebieską Kartę", którą przekazano do w/w zespołu.

Rok 2021 tak jak poprzedni 2020 był – jest bardzo trudnym okresem ze względu na stan epidemiczny. W związku z zaleceniami dla jej potrzeb został zakupiony sprzęt ochronny w postaci maseczek, rękawic oraz środków dezynfekujących. Podczas posiedzeń stosowano wyznaczony dystans nie tylko dla członków komisji ale też dla osób zaproszonych na jej posiedzenia.

Opracował A. P. Praszka dnia 4 listopada 2021 rok.